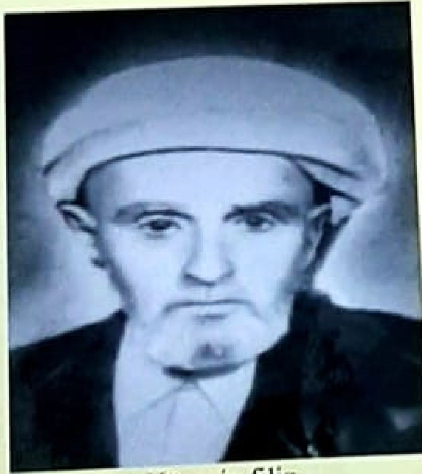
DÎROKA ŞEYH ZEYDİN

BİR SEYİD'İN AYAK İZLERİ

Hüseyin filiz

Molla Muhamet Ekici

Fadli Ekici

Fadli Ekici

BİR SEYİD’İN AYAK İZLERİ

İsteme adresi:

Kazım Karabekir Mah.
245. Sokak, Alsaç Apt. No: 4/1
Bağcılar-İstanbul

Tel: 0538 430 90 49

Email: fadliekici21@gmail.com

Kasım 2024

İÇİNDEKİLER

Takdim 5

Büyüklerimizi Rahmetle Anıyoruz …………………………......……… 7

Boşat Köyü Şeyh Zeydin Türbesi ……………..………………….......... 11

Şeyh Zeydin Konulu Resmi Senet ………………………………..... 14

Şeyh Zeydin ve İnziva Hayatı …………..……..……………................... 24

Şeyh Zeydin Vakfı Hakkında Yaşananlar ……...…………...………..... 26

Şeyh Zeydin Vakıfı Hakkında Nesilden Nesile Tavsiyeler 29

Büyüklerimizden Öğrendiklerimiz ……………………………….... 31

Şeyh Hasan Ailesi ve Helda Köyü ……………………………..……. 46

Günümüzde Bekırbeg Adı İle Anılan Kabileler ……………………… 78

Şeyh Zeydin'i Rahmetle Anıyoruz ………………………………........... 81

Molla Muhamed'in Hayatı ve Eserleri ……………………………….. 84

Fadli Ekici

Kitap osmanlı düneminde kalma Şeyh Zeydin Konulu resmi senetten alınan bilgilere dayanarak yazılmıştır.
Seyidlere yapılmış katliam dünemlerinde Silvan bölgesi'ne göç etmiş ve buralarda irşad ve tebliğde bulunmuş Seyid Şeyh Zeydin'in geçmiş tarihi konu olan bilgilerdir.
Büyüklerimizden bizlere bırakılmış olduğu sözlu ve yazılı bilgilere dayanarak yaklaşık 700 yıllık geride bırakılmış kalıntıları araştırmaya alınarak okuyucunun istifadesine sunulmuştur.
Amaç:Tarih ve kültürel değerlerimizi kurumak, yaşadığımız hayatan ders alma konusunda düşünmeye değer tarihimizi zinde tutmaktır.
Araştırmamızın konuları aşağıda belirtilmiş olduğu gibi osmanlı döneminde yazılmış Şeyh Zeydin konulu resmi senet.
Şeyh Zeydin'in Türbe kapı üstü kitabesi hakkında bilgiler.
Dinin irşadı için Boşat'ta bina etmiş olduğu tekyası ile ilgili bilgiler.
Şeyh Zeydin'in Görentepe (Helda) köyünde bulunan dık çeşme bahçesi hakkında şartlanmış vasiyeti.
Kendi soyu Mala Bubé seyitlerinden geldiğine dahil kendi eliyle yazmış olduğu bilgiler.
Molla Muhamed'in onun hakkında bırakmış olduğu notlar.
Manevi Miras olan seyit'lik konumu, yeşil sarık kulanımı, vasiyeti, tarihi türbesinin anahtarı taşıma özelliği gibi geçmişten günümüze bilgileri bir araya toplayıp ilgililerin istifadesine bırakılmıştır.
Hayırlara vesile olmayı yüce rabbimden diliyorum.1963 Görentepe (Helda) Köyü doğumluyum. 2006'dan günümüze İstanbul da yaşamaktayım. Fadli Ekici, bin Yasin. bin Molla Muhamet, bin Ömer, bin İbrahim, bin Şeyh Hasan. elmüntesibine (kuşaklar devamıyla) Emir Bekirbeg, bin Şeyh Zeydin, bin Şeyh İsmail, bin pir Ali. Silsile mala bube seyitlerine mensuptur.
Eserimde istifade eden kardeşlerimden dualarını diliyorum.

BÜYÜKLRİMİZİ RAHMETLE ANIYORUZ

Büyüklerimiz, şüphesiz ki bizim için büyük fedakârlıklarla yaşamış, bizleri kendilerinden daha iyi bir konumda yaşatmaya çalışmış, başımızın tacı, yolumuzun aydınlığı olmuşlardır.
Kültürümüzü geçmişten geleceğe bağlayan öğretmenlerimiz olmuşlardır.
Yaşadıkları hayat bizim için örnek, ölümleri de bizim için ALLAH'A döneceğimizin uyarı ve çağrısı olmuştur.
Bugün attığımız tohumları dün onlar atıyorlardı.
Bugün çocuklarımıza beslediğimiz sevgiyi dün onlar bize yaşatmaya çalışıyorlardı. Oturduğumuz meskenlerde dün onlar oturuyorlardı.
Onlarla aynı topraktan geldik aynı toprakla beslendik aynı toprağa gömülüyoruz.
Yüce Rabbimiz bir ayeti kerimede şöyle buyurmaktadır: **"De ki: sizin kendisinden kaçtığınız ölüm, muhakkak sizi bulacaktır. Sonra görünmeyeni ve görüneni bilene döndürüleceksiniz. O size (bütün) yaptıklarınızı haber verecektir. Gündüzün bir saatinden başka sanki hiç ömür sürmemişler gibi onları bir arada toplayacağı gün, onlar birbirlerini tanımış olacaklar"**.
Değerli okuyucu kardeşim. Bu hayatı biz yaratmadık, ne anne babamızdan aldık ne de kendi imkânımızla elde ettik. Onun için yaratılışı kendi eliyle olmayan insan, sahibinin verdiği bilgiye inanmak zorundadır.
Bundan başka çaresi de yoktur.
Ölümümüzü önleyemiyoruz, gün be gün bizleri yaşlılığa sürükleyen zamanı durduramıyoruz.
Bu ebediyet yolculuğa hazırlanma konusunda, Peygamber efendimiz bir hadisi şerifinde şöyle buyurmaktadır.
"**Dünyevi lezzetleri kıran ve ağız tadını bozan ölümü çok hatırlayınız. Zira ölümü hatırlamak günahları temizler ve dünyaya aşırı bağlanmaktan vazgeçirir."**
Adım adım, gün be gün zaman tükeniyor. Şu anda yaşadığımız dünya üzerinde bir saatlik bir zamanı bile boş geçirdiğimizin pişmanlığını duyacağımız günün bizi beklemekte olduğu unutulmamalı.
Bizlere ayakkabı bağımızdan daha yakın olan ölüm, yaşadığımız hayata bazen de o ölüm ile karşı karşıya gelebiliyoruz.
Yaşadığımız bu hayat akışı içerisinde bazen öyle fırtınalar, öyle kazalar, olaylar yaşıyoruz ki, hayattan bütün umudumuzu kestiğimiz anlar olabiliyor.

İşte o anlar dünyada bütün sevgi beslediğimiz şeyler kaybolup gidiyor. Üzerimizdeki tortular dökülür, perde açılır, etrafımızı kuşatan kuruntular aydınlık kazanır ve insan yalnızca Yaratan'ına döner.
O'ndan başkası kendisini bu sıkıntıdan kurtaramayacağını çok iyi kavrar. Fırsat eldeyken, pişmanlık fayda etmeyecek gün gelmeden, gençliği ak saçlı ihtiyara çevirecek o günün hesabı iyi yapılmalıdır.
Anne ve babalarımız: Çalışmamızın amacından biri de bizleri kendilerinden daha iyi bir konumda yaşatmaya çalışmış olan anne ve babalarımız hakkında vefamızı kayıp etmemektir.
Onları hayırlarla yad ederek mezarlarını ziyaret etmek, onlar için yüce ALLAH'TAN dua dilemek, bir vefa borcumuzdur.
Bu ziyaret ölmüşlerimize hasıl olacak sevap gibi, bizler için de manevi değerler içermektedir.
Çünkü bizlere ölümü hatırlatır, ölüm ise bizleri hakikatin manevi kazanımlarına yönlendirir. Hayatımızdaki nefsimizin frenini, dengesini, dizginini tutar, dünya sıkıntılarını hafifletir ve hayatımızın dengeli yürümesini sağlar.
Bizlerden sonra çocuklarımızı da mezarlarımıza getirir.
Bu dünya fanidir, hiç kimseye kalmamıştır.
Ölüm, yok olmak değildir.
Yaşadığımız bu hayatın sınav saatine verilmiş bir zaman dilimini yaşayıp, fani âlemden ebediyet yurduna bir geçiştir.
Onun için bu zaman bir emanet olarak hayatımızın en değerli varlığıdır. Boş verilmemeli çünkü ikinci bir dönüşü yoktur ve ALLAH'A verilecek hesaptan daha önemli bir hesapta yoktur.
Her zaman sevgi ve saygı konumunda olmuş ve emek dolu geçmişleriyle hürmette şayan bütün ölmüş büyüklerimiz için yüce Rabbim'den rahmet diliyorum.

BİR SEYİDİN AYAK İZLERİ

ŞEYH ZEYDİN TÜRBE KAPISI VE TARİHİ KALINTILAR

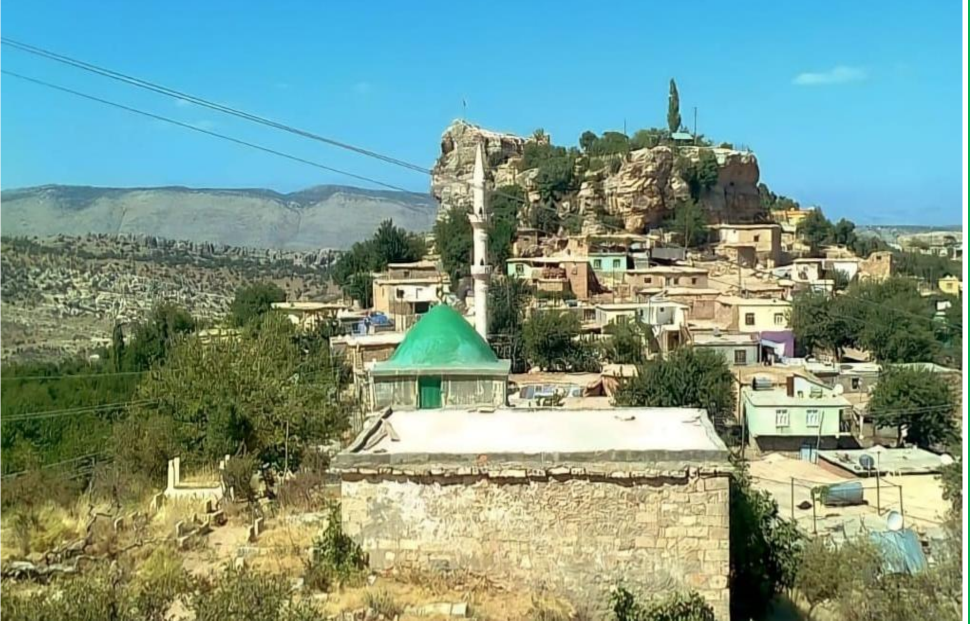

Şeyh Zeydin türbe kapısı Ö.Hicri 751

Türbe ziyareti günümüze kadar akıl ve ruh hastalığı ile ilgili ALLAH'tan şifa dilekleriyle insanlar tarafından ilgi görmektedir.

BOŞAT KÖYÜ

Şeyh Zeydin Türbesi

Boşat Köyü Diyarbakır Silvan'ın 10 km. kuzeyinde bulunmaktadır. Köy eski tarihe dayanan geçmişiyle merkezi yerleşim yeri olarak geçmektedir.

Tarihi ile ilgili kalesinde roma ve Sasaniler dünemine ait bir figür bulunmaktadır.

Boşat köyü günümüze dek Silvan'ın öncül, söz sahibi köylerindendir. Tarih boyunca Silvan bölgesinde, muhafazakâr bir ortam yürütmüştür.

Yöresinde yaşanmış olaylara karşı insanlar için zaman zaman sığınma odağı olmuş, barış girişimlerinden etkili olmuş bir geçmişe sahiptir.

ŞEYH ZEYDİN

Halkın seyitlere beslediği sevgiden korkan zalim idareciler, peygamber efendimizin soyundan gelenleri yaşadıkları yerinden göç ettirilmiş, kılıçtan geçirilmiş, katliamlar yaşatmış olaylar yaşana gelmiştir.

Bu insanlar genellikle doğu ve güneydoğu bölgelerine kaçarak aşiretler arasında dağılıp gizlenerek hayatlarını sürdürmeye çalışmışlardır.

Yöre aşiretleri bu insanları gizli korumaya almış, Onları üstün bir konumda tutmuş hibe yoluyla mallarıyla yardımda bulunarak sığınmaya almışlardır.

Bu onurlu sorumluluğu taşımış yerleşim yerlerinden biride Boşat Köyü olmuştur.

Şeyh Zeydin inancını kuruyup yaymak için her türlü güçlüğe katlanarak Boşat köyüne sığınmıştır. Burada tekke bina edip ilim irfan ahlak hizmet ve takva sahibi bir kişi olarak tanınmıştır. ALLAH'IN lütfuyla pek çok keramete mazhar olmuştur. Kendisiyle ilgili yaşanmış pek çok keramet örneği var olduğunu söylene gelmiştir. Kendisini her zaman rahmetle anıyor ve ebediyet yurdundan da büyük mükaafatlarla şereflenmeyi yüce rabbimden diliyorum.

Bekirbeg ailesinin atası olan Şeyh Zeydin Hicri 751 de vefat etmiştir. Günümüzde kendisinin 693. yıl dönümünü yaşıyoruz.

Bekırbeg ve Hamza isminde iki çocuk babasıdır.

Boşat'ta yaşamış olan bu soy zaman aşımıyla Diyarbakır İl ve ilçelerine dağılmışlardır.

Bismil Kağıtlı köyü, Kayapınar Pirinçlik köyü, Silvan Görentepe köyü Onbaşılar Köyü, Dicle ve Eğil gibi yerlere dağılıp yaşamaktadırlar.

ŞEYH ZEYDİN KONULU RESMİ SENET

ŞEYH ZEYDİN KONULU RESMİ SENET

Enaip bi
kezai Silvan
El Hakirul Fakir
F.Seyit Abdulaziz

SENET NASIL MEYDANA GELDİ?

Şeyh Zeydin ölümünün 500 yıl sonrasında evladına ve evladı evladına vakıf olarak bırakmış olduğu bahçesinin yanı başında güçebe ermeniler tarafında ev inşa ederek burada bir yerleşim alanı kurulur.

Yerleşim üncesi burada var olmuş sulak bülgeyi çeşme haline çevirme amaçlı yer altı suyun yukarı akış takibine verilmiş emeğe istinaden bu insan yerleşmin ismi (Hıldan) konulur.

Günümüzde buraya Helda denilmektedir.
Resmiyete Görentepe Köyü olarak geçmektedir.
Günümüze kadar çeşme bu hizmeti yürütmüş olan kişinin adı ile tanılır (Kaniya Bozo)

Ermenilerin burada yerleşmekle Şeyh Zeydin vakıf bahçesinede el uzatıp kutsalığına gülge düşürüp kabıd etme gibi olaylar yaşanırken.

Bu nedenle hicri 1276 tarihli Boşat Köyünde bulunan sahipleri tarafından Silvan kadılığında dava açıp Şerii hükümlerine başvurmuşlardır.

Mühakeme söz konusu olan vakıf ile ilgili devlet arşiflerinde var olan bilgilere dayanarak muhakeme kararıyla vakıf tekrar özgürlüğüne kavuşturulur.
Mahkemelik bir durum bir daha yaşanmaması için mahkeme heyeti tarafından resmi bilgilere dayanarak söz konusu olan dava ile ilgili olup bitenleri senede geçirmiştir.

Senet şahitler ortamında Şeyh Zeydin soyundan gelenlerinden İbrahim bini Şeyh Hasan, Sofi Ömer bini Ali ve Şemdin bini Ömere teslim edilir.

Söz konusu mahkemeden sonra ecdat vakfı kuruma amaçlı İbrahim bini Şeyh Hasan Boşat köyünden Helda Köyüne taşınır.

Senet ibrahim bını Şeyh Hasan'in himayesinde muhafaza edilrerek günümüze gelmiştir.

Günümüzde 169 yılın devriyesinde olan Senet eski osmanlı Türkçesiyle yazılı olduğundan dolayı yazı devriminden birkaç kuşak sonra neslin akışıyla yazı anlaşılmaz duruma gelmiştir.

İbrahim bıni Şeyh Hasan'ın torunu Seyid Süleymanın oğlu Hüseyin Filiz sened'in Türkçe harflerine çevirilmesi için Senedi M. Şerif Filiz ve Emin Filiz e vererek Hazro da yaşayan zamanın yaşlı alimlerinden Seyda Heci feti'ye günderir.

Emin Filiz anlatıyor: Seyda'yı Heci feti senedi inceledikten sonra bize şüyle dedi.

Ben güzüm ile ilgili pıroblem yaşadığımdan dolayı iyi gürmüyorum, Siz bunu Silvan Müftüsü Molla Yakuba gütürün o benden daha iyi Türçeye çevireceğine inanıyorum.

Senedin türkçe çevirisini Silvan Müftüsü Molla yakup tarafından hazırlamıştır. Senet aşağıda ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Bir seyidin ayak izleri isimli çalışmaya başlarken sened'in aslı Hüseyin Filiz'in oğlu Nezir Filiz'den alınmıştır.

Türkçe çevirisini Hüseyin Filizin oğlu Emin Filiz'den alınmıştır.

Türkçe çevirisi Seyda'yı Molla Yakup

12 14:36 A-G LİMİTED MERSİN 03243280661 p.1

Enaip bi kezvi Silvan (Surettır)

El hakirul fakir

F.Seyit Abdulaziz = SENET =

Medine-i Amet Muzafa[illegible]ınden Silvan kazası kuralerinden
Boşat keryesi sakinlerinden [illegible] bini şeh Hasan ve sofi Ömer bin
Ali ve Şemdinı Ömer namlerinin Me[illegible]lisi şer-i enverde tekriril kılan
ve tabir anil meram edip kaza-ime kur toprağından Halda karyesi top
rağından İki kıt'a ted Bahçe Malumul hudut ve Ciran Dik Bahçesi dem
erik bahçe ecdadımız şehzeydin vakfi olup şeraitini evlatten ve evl
evlatten badel inkirad bina eylediğıtekyenin fıkarasına gellesini s
etmek üzere şart olup ikiyüz seneden ziyade eben enceddun ber vechi
muharrer bil vakfiyeti mezkure muteserrifler olup bundan akdem yır
sene mukadem halda karyesi mutemekinlerden Bozo veledi siban ve Dak
veledi reşo nam şahıslara emir ve tembini şerisi ve tembil buyurulm
üzere matlup deyu dava ederim.ve merkumanlardan gibe sual ikrar ed
iki kıt'a bahçeŞeh Zeydin vakfi ve hendeğimekumanlerden Beşyüz sene
kadar bana akdi icare akdolunmuştur.ve Akdi icar fasit olduğu bu ba
mezkur iki kıt'a merkum Bozo veledi siban ve Dako veledi Reşodan eğ
olundu.ve merkumanlerinin İbrahim ve Ömer ve Şemdine teslim olundu.

Ve bir birinden ibre ve iskat ve ibrai anile ibre ma ve
bu talep ketip olundu.(Hurira fi yevmi sabi-u ve eşrin min şehri zi
hice senette sıtin ve sebin ve mi eteyn ve elf)

ŞUHUDUL H[illegible]

Boşat keryesi İmami Mustafa	Bakuz Muhtarı İbrahimı Süleyman	Mustafa Bini Hamze	İbrahimı Süle

(ASLININ AYNIDIR)

TÜRKÇE ÇEVİRİSİ

Mediney-i amed müzafatından, Silvan kazası kuralarından, Boşat karyesi sakinlerinden, İbrahim bini Şeyh Hasan, Sofi Ömer bini Ali ve Şemdin bini Ömer, namlarının meclisi şer-i envarde, takdiril kılan ve tabir'ul anülmeram edip, kazamızın toprağında Helda karyesi iki kıta bahçe, malumül-hudut ve ciran Dık Bahçesi demekle erik bahçe ecdadımız Şeyhzeydinin vakfı olup, şeraitinin evladan ve evladı evlada.
Badel inkirad. (Eğer Benden evlat sönerse) Bina eylediğim tekyemin fukarasına ğellesini (Gelirini) sarf etmek üzere şartlanmıştır. İki yüz seneden ziyade eben enceddün berwechi muharrer, bil vekfiyeti mezkur mutasarrıflar olup, bundan akdem yirmi sene mükadem Helda karyesi mütemekkinlerinden, Bozo weledi Sipan ve Dako weledi Reşo nam şahıslara emir ve tembini şer'isi ve tembil buyrulmak üzere matlup deyu davayı ederim.
Ve Merkumanlardan ğibe sual ikrar iki kıta bahçe, Şeyhzeydin'in vakfı ve hendeği merkumanlardan beş yüz sene kadar bana aktı icare akıt olunmuştur.
Ve aktı icar, rasıt olduğu bu mezkur, iki kıta merkum Bozo weledi Sipan ve Dako weledı Reşo'dan eğız olundu ve merkumanlerinin İbrahim, Ömer ve Şemdin'e teslim olundu.
Ve birbirinden ibra, iskat ve ibra'i anile bu talep ketip olundu. hurira fi yevmi sabi-u ve eşrin min şehrin zılhice senette sıtin ve sebin ve müeteyn ve elf.

Şahitler: Boşat Köyü'nün imamı Mustafa Efendi. Bakuz Köyün muhtarı İbrahim bini Süleyman. Mustafa bini Hamza ve Süleyman
Hicri: 1276 Zülhice ayının 20 sinde haftanın son günü onaylanmıştır**.**

(Şer'î hükümlerine güre yazılmış bir karardır.)

SÖZLÜK

Takdirim kılan: Önerge anlatım arzularını ifade etme.
Şeraitini: Şartlanmış.

Eben enceddün: Benim ceddim.

Bervech: Devlet tarafından verilen vesika.

Muharrer: İbadete muhlis yazılmış yazılar tam hürriyetine kavuşturulmuş.

Ğele: Gelir miktarı.

Mezkur: Az önce anılmış olan

Müteserif: Tasarufat.

Akdem: Daha önce.

Mükedem: Öncül

Mütemekin: Yer tutmak, mekanlaşmak, yerleşmek.

Badel inkirad: Zürriyet sönerse.

Metlup: İstenilen, aranılan, talep edilen.

Merkum: Devletin bilgisi dahilinde rakamla söylenilmiş, toplanıp cem olmuş belgeler.

İbra-ı an-ile: Bir kişiyi bütün davalardan haklardan temize çıkarmak.

Deyu: Herhangi bir yargıya varma.

Hendeği: Kendine doğru çekmiş.

Rasıt: Bekleyen kimse-gözleyen.

İkrar: Açıktan söylemek, kabul ve tasdik etmek.

Iskat: Susturmak, süküt etmek, cevap vermeyecek hale getirmek.

Akıd olunmuş: Antlaşma-sözleşme-hibe-vasiyet-şira gibi şer-i bir muameleyi iki tarafın iltizam ve tehaüt etmeleridir.

VAKIF BAHÇESİ

Yukarıda geçen resmi senedin bilgisine güre beş yüz yıl önce dık çeşme bahçemi evladıma ve evladı evladıma Vakıf olarak bırakıyorum diye bir şartname geçmektedir.
Eğer benden evlat sünerse o zaman vakıf gelirini bina eylediğim tekyemin fukarasına sarf etmek üzere şartlanmış olduğu Şeyh Zeydin vasiyeti resmi kaynakla sabittir.
Senedin devamının araştırmasından anlaşıldığına güre, Şeyh Zeydinin vefatından sonra her nekadar çocukları yaşamış olsalarda Vakıf bahçe gelirini babalarının bina etmiş olduğu tekyası'nın fukarasına kullanacaklarına dahil kendi aralarında akıd antlaşması yapmışlardır.
Zamanın aşımıyla Şeyh Zeydinin tekyası yıkılıp yok olduktan sonrası, onun soyundan gelen aydınları akıt anlaşmaya uygun olarak şeyh Zeydin'in vakıf bahçesinin geliri ölçüsünde Şeyhzeydin'e sevap olsun diye komşularına her yıl bir kere yemek ikramında bulunulmuştur.
Büylece geçmişten günümüze yaşana gelmiş yemek verme geleneği Şeyhzeydinden gelen bir olay deyildir.
Vakıf geliri özerinde çocuklarının yapmış olduğu aktıdır (süzleşmeleridir) Vakıf gelirinden kaynaklanıp gelenek haline gelerek devam etmiştir.
1954 tarihinde Boşat'ta ölüm ile sonuçlanmış olay nedeniyle, yemek verilemeyince Hüseyin Filiz Helda köyünde Şeyh Zeydin vakfı'nın içerisinde vermiştir.

Şeyh Zeydin Vakf'ı Diyarbakır Silvan'ın gürentepe (Helda) Köyünde bulunmaktadır.

Seyitlere yapılmış katlıamdan kaçarak bir devlet kaçağı olarak burada inzivaya çekilip mahkumi bir zaman geçirmiştir.

Vakıf bahçesi Helda Köyünün yüz metrelik kuzey inişinde bulunmaktadır.

Bahçe yedi dönümlük bir alana sahiptir. Maddi değeri önemsenmeyecek kadar yoktur ama manevi değeri çok büyüktür.

Yedi yüz yıla yakın taştan yontulmuş Şeyh Zeydinin atı ve at yavrusunun yemlikleri hala günümüze kadar burada varlığını sürdürmektedir.

Vakfın sınırları: Vakfın güney sınırı, Helda'nın aşağı mahallesinden gelip Keklikdere'ye açılan kedim yoldur.

Vakfın batı tarafındaki sınırı: Dık Çeşme'nin bahar suyun akış izlenimidir. Doğu ve Kuzey tarafındaki sınırı ise inişin başında sırt izlenimi geçmektedir.

Günümüzde Bahçe sınırı dışında bulunan Çeşme abdest alma yeri taşlardan yontulmuş namazlıklar ve köy banyosu, bunlar Köy olmadığı zamanda vakıf bahçesinin içerisinde bulunmuştur.

Bu durumu güsteren günümüzde'de taş duvar izlenimleri işaret etmektedir.

Köyün kurulmasıyla Çeşme ve abdest alma yerleri vakfın dışına alınmıştır.

Vakfın kapı girişinin 25. metre ilerisinde havuz olmuştur ve etrafı dinlenme alanı olarak kullanılmıştır.

Bu dinlenme alanının hemen yanı başında taştan yontulmuş at ve at yavrusunun yemlikleri vardır. Kuzeyinde, yıldırım ağacı diye bir tut ağacı vardı.

Batı tarafında bahçenin meşhur tiya kuçı isminde büyük tut ağacı olmuştur.

İyi bir cisten olan ağacın etrafı iki metre çapında yuvarlak bir şekilde yarım metre yükseltilmiş, üstü sıvalanıp oturmaya kullanılmıştır.

Mevkii geçmişten günümüze Vakıf olarak yaz aylarında içerisinde ilim eğitim alanı olarak kullanmış olduğunu büyüklerimiz küçüklerine süylene gelmiştir.

ŞEYH ZEYDİN VE İNZİVA HAYATI

Tarihten alınan bilgilere güre insanların burada yaşanması ile ilgili şu bilgiler belirtilmektedir.

Burada yerleşimin olmadığı zamanın geçmişinde Şeyh Zeydin'in bir kaçak olarak inziva hayatı yaşadığı bilgiler vardır.

Zaman aşımıyla kaçak hayat sonrası üzelikle yaz ayları boyunca burası medrese eğitim alanı da kullandığını bilgiler vardır.

Resmi senette var olan bilgiye güre bu mevkii Şeyh Zeydin ölümünün beşyüzyıl sonrası insanların yerleşim duruma gelerek köy ortamı oluşmuştur.

TAŞTAN DÜZELTİLMİŞ DIK ÇEŞME NAMAZLIK ALANIDIR.

Teknolojini olmadığı geçmişiyle soğuk suyu coğrafi yapısındaki doğal serinliğiyle bir özelliğe sahiptir. 1950 lere kadarda yaz aylarında köy dışından gelerek bu mevkii seyahat alanı olarak kullanılmış olduğu çeşmenin geçmişi vardır. Günümüzün tarihine güre beş göbeklik insan yerleşimidir. Dık çeşmesi köyün en çok su akıntısına sahip olan çeşmelerindendir. İki köreklik kullanılabilecek suya sahip olup iki eşit şekilde havuzdan çıkmaktadır. Bir bölümü doğu tarafından bahçelere yönelir, diğer bölümü batı tarafındaki bahçelere yönelmektedir. Dık Çeşme ilkbahar suyu çıkışının 100 metre ileri kuzey inişinde şelale oluşturup Keklik dere çayı ile birleşmektedir. Çeşmenin başında kuzeye baktığımızda dık bahçesi, Sağında taştan yontulmuş namazlıklar ve köy banyosu, solunda Dık Çeşme mezarlığı, Güneyinde 100 metre yokuş yukarısında geçmişte Şeyh Hasanın oğlu İbrahim'in ev inşa ettiği yıkılmış temel taşları ve helda köyü bulunmaktadır. Çeşmenin ismi özerinde yapılan araştırmada Dık sözcüğü helda köyünde kullanılmayan bir süzcük olduğunu belitmekte fayda vardır.Boşat köyünün kullandığı sözcüktür. Helda halkı bu sözcüğü sıfıl olarak kullanır. Çeşme ismini, bu dinlenme alanından almıştır.Dık çeşme üç metre arayla iki bülüm halinde aynı havuza akmaktadır. Geçmişinde havuzun üstü kapalı olmuştur. Havuz östünde dık yapılmış ve burada inziva çekilme ibadeti oturma ve dinlenme alanı olarak kullanılmıştır. Burada bulunan taştan işlenmiş namazlıklar 1961 tarihine kadar varlığını sürdürmüştür. Bu tarihten sonra köy imamlığına getirilen Molla ferit taştan yapılı namazlıkları buradan aldırıp şimdiki bulunduğu suyun akıntısı üzerine kurmuştur. Taştan yapılı namazlıkların içerisinde üç tanesi yediyüz yıllık tarihe sahip olmakla hala varlığını sürdürmektedir.

Şeyh Zeydin Vakfı Hakkında Yaşananlar

Helda'nın parlak döneminde köy ağasının büyük aşiretlere konukluk yapmış olduğu tarihinde, Vakıf mevkii bulunduğu yere ağaya ihtiyaç olur. Bundan dolayı öne sürülmüş üç şart gereğince dık bahçesi ile ilgili kişisel anlaşma yapılır.

ANLAŞMANIN ŞARTLARI

1-Geçmişte her yıl vakıf gelirini Şeyhzeydin adına Boşat Köyü'nde verilmiş olan yemek giderini bundan böyle her yıl bahçe geliri ölçüsünde icare usuluyla ağa buğdayla karşılanıp geçmişten gelen gelenek aynen devam edilecektir.

2-Karşılığında Boşat'a bulunan bahçeyle değişimi olacaktır.

3-Vakfın sulama ve her türlü bakımını Şeyhzeydin soyundan gelenlerin dışında başka kimseye verilmeyecektir.

Bu gün burası ağa ismiyle anılıyor olsada asılsız bir isim dünüşümüne uğramıştır.

Vakıflar kişiler arasında alınıp satılmaz garyı resmi olarak yapılmıştır. Seyahaten kullanabilme anlaşması yapılmıştır.

ŞARTLARIN İHLALİ

1967. Hüseyin Filiz sonrası anlaşma şartları ilgisiz duruma gelir. Vakfın geliri karşılığı icaresi verilmez.

Vakfın bakımını Şeyh Zeydin soyundan olmayan kişilere verilir.

1967 ve 1988 tarihler arası büyle devam ederek geçmişte olduğu gibi yine Vakıf özeliğine gülge düşürülür.

Bu yirmibir yıllık tarih içerisinde Vakıf ismi Şeyh Zeydin vakfından baxçı axı ile isim değişikliğe uğramıştır.

VAKFIN İKİNCİ DÜNÜŞÜMÜ

SELAHETTİN SEVER

Selahettin Sever 1940 Boşat Köyü doğumludur. Mehmet Şerifin oğludur. Boşat köyünün tanınmış ve sayılır insanlarındandır.
Günümüze dek gelenek haline gelmiş Şeyh Zeydin adına yılda bir kere köye yemek verme ikramında duyarlı ve Türbe bakımına hasasiyet güstermiştir. Uzun süre Silvan Mahalle Muhtarlığını yapmıştır.
25.05.1988 kadastronun helda köyünde yapmış olduğu düzenleme çalışmasında Aynı soydan gelen Mehmet taşmak Muhtar olduğu dünemde Selahattin Sever'in girişimiyle, Resmi kayıtlara dayanarak muhakeme kararıyla Vakıf ağadan geri alınmıştır.
Köy ihtiyar heyetinden Hasan Yalçın'ın her yıl ağa vakfın icaresini verdiği bilgimin dahilinde olduğunun şahitliği olmuştur.

MEHMET TAŞMAK

Mehmet Taşmak 1943 Helda Köyü doğumludur.
Babasının adı Osman'dır.
Helda köy Muhtar'ı olduğu dünemde Şeyh Zeydin vakıf dünüşümünde Ün ayak olarak etken bir rol oynamıştır.
Yaşadığı ortamda tanınmış ve varlıklı bir ailenin çocuğu olan Mehmet Taşmak 26-07-1995 tarihinde vefat etmiştir.

VAKIF TANITIMI

Sahiplenme Bedeli: Halk tarafından Hibbe edilmiştir.

Geçmişten günümüze: Wexfa kalı Şeyh Zeydin.

Vakıf olmuş Tarihi: Hicri: 751

Dokunulmaz Şartı: Kendi Ewlad'ı ve Ewlad'ı Evladın'a.

Vakf'ın Lekabı: Wexfa Ewladı nîr.

ÖnemTaşıma Değeri: Ecdat'tan kalma kutsal değer.

Geçirilmiş Davalar: Osmanlı dönemi Hicri 1276 – TC. 1988

İsim değişime uğraması Wexfa Kalı Şeyh Zeydin. Baxçı Mala Axı.

Vakıf'ın Adres Yeri: Diyarbakır Silvan Gören tepe köyü (Helda)

Bakım ve Kuruması: Uzun süre tekya fukaraları tarafında kurunmuştur. Tekya yıkılışından sonrası soyundan gelen akıt anlaşmalı idari usul.

Hicri 1276.dan sonrası vakıf kuruma amaçlı Boşattan Helda Köyüne taşınan

İbrahim bıni Şeyh Hasan'nın soyu.

Günümzde Molla Süleyman kabilesinden Sever Ailesi.

Şeyh Zeydin Vakıfı Hakkında Nesilden Nesile Tavsiyeler

Şeyh Zeydin Vakfı hakkında geçmişten günümüze büyüklerimizin dikkate almış ve hakkında aile efradına da tavsiyede bulunmuş olduğu bilgiler aşağıya aktarılmıştır.

Vakıf kutsallığına istinaden bu soyun büyükleri her zaman küçüklerine Vakıf bahçesini temiz tutma tafsiyesinde bulunmuşlardır.

Büyüklerimiz bu mevkii: Şeyh Zeydinin Boşatta bina etmiş olduğu tekya öğrencileri yaz aylarında burayı onlara islami eğitim alanı olarak kullanmanın duyarlılığı ile yaşamışlar ve bizide bilgilendirmişlerdir.

Bu yer ecdadımızın zalim devlet idarecilerinden hicret ederek uzun süre ibadete çekilip inziva hayatı yaşamış olduğu bir mevkidir. Buna karşı her zaman bu olayın bilincinde olmayı büyüklerimiz nesilden nesile bize aktarmışlardır.

Yüce ALLAH için yapılmış inziva ibadeti Vakfın kutsallığı ve burada yapılmış islami eğitinden dolayı küpeklerin yuvalanması kitlesel hayvan gecelenmesi ve insanların islamı değerlere uygun olmayan hiçbir faliyet yapılmasına izin verilmemiştir ve vermemesininde tavsiyesinde bulunmuşlardır.

Vakıf kutsaldır kuruması gereken bir emanet olarak bu soydan gelen her ferdin onurudur.

Yüce Rabbimden arzumuzdirki geçmişte ecdadımızın yaşatmış olduğu gibi bu soyun içerisinde ALLAHIN sevdiği kullar çıkar ve burayı yeniden islami ilim ve eğitim alanına çevirmeyi diliyoruz.

ŞEYH ZEYDİN İLE İLGİLİ TARİHE BIRAKILMIŞ NOTLAR BÖLÜMÜ

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

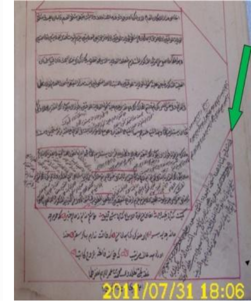

Molla Muhamet Ekici

Şeyh Zeydin hakkında Molla Muhamed'in bırakmış olduğu notlar.
Molla Muhammed Hicri 1303 Helda Köyü doğmludur.
Şeyh Zeydin soyunun tanınmış alimlerindendir.
İbrahim bıni Şeyh Hasan'ın ikinci oğlundan gelme Ömer ekici'nin oğludur.
Keskin zeka sahibi **Alım'ı Edip Şaîr'î Necip** unvanına sahiptir.1950.de vefat etmiştir. Kısaca hayatı kitabın son bölümüne alınmıştır.

Molla Muhamedi Şerh etmiş olduğu Mesudi İsimli kitaptan alıntıdır.

قَدْ تَشَرَّفَ بِكِتَابَةِ هَذِهِ الْنُسْخَةِ الْمَيْمُونَةِ الْمُسَمَّاتِ
بِمَسْعُودِي مُحَمَّدُ بِنْ عُمَرَ بِنِ حَاجِي إِبْرَاهِيم بِنِ شَيْخِ
حَسَنِ الْمُنْتَسِبِينَ اِلَي أَمِيرِ بَكِر بَكْ بِن شَيْخِ زَيْنِ الدِّينِ
البُوشَاتِي الْمُتَوَفَّي فِي ٧٥١ بِنِ شَيْخ إِسْمَاعِيلِ بِن پِير
عَلِى المَشْهُورِينَ بِالبُوبِى هَكَذَا (اَيْ البُوبِي) رَأَيْتُ فِى
نُسْخَةِ مَكْتُوبَةِ بِيَدِهِ (أَيْ شَيْخ زَيْنِ الدِّينِ) الشَّرِيفِ

Kad teşerrefe bikitabeti hazihi elnusheti el Meymuneti el Müsemmati bimesudi. Muhammed bin Ömer, bin Hacı İbrahim bin Şeyh Hasan elmüntesibine ila Emir Bekir beg bin Şeyh Zeydin in elboşati el mütewefa 751. Bin Şeyh İsmail bin pir Ali elmeşğurine bil Bubî hakeza re eytu fi nushetin Mektubetin biyediği eşşerif.

MALA BUB'İ

II. Bubî Türbesi

II. BUBE TÜRBESİ MARDİN GERCEWŞ BOĞAZ KÖYÜ (BAGASE)

Molla Muhamed Şeyh Zeydinin mala bube soyundan geldiğine dahil bizat Şeyh Zeydinin el yazısından öğrenmiş olduunu bizleri bilgilendirmiştir.

Peygamber efendimizin soyundan gelen aşiretlerinden biride Mala Bube lekabıyla tanınmaktadır. Bu soyun lekabı birinci Bube den alınmıştır. turbesi suriyenin kobanı şehrindedir.

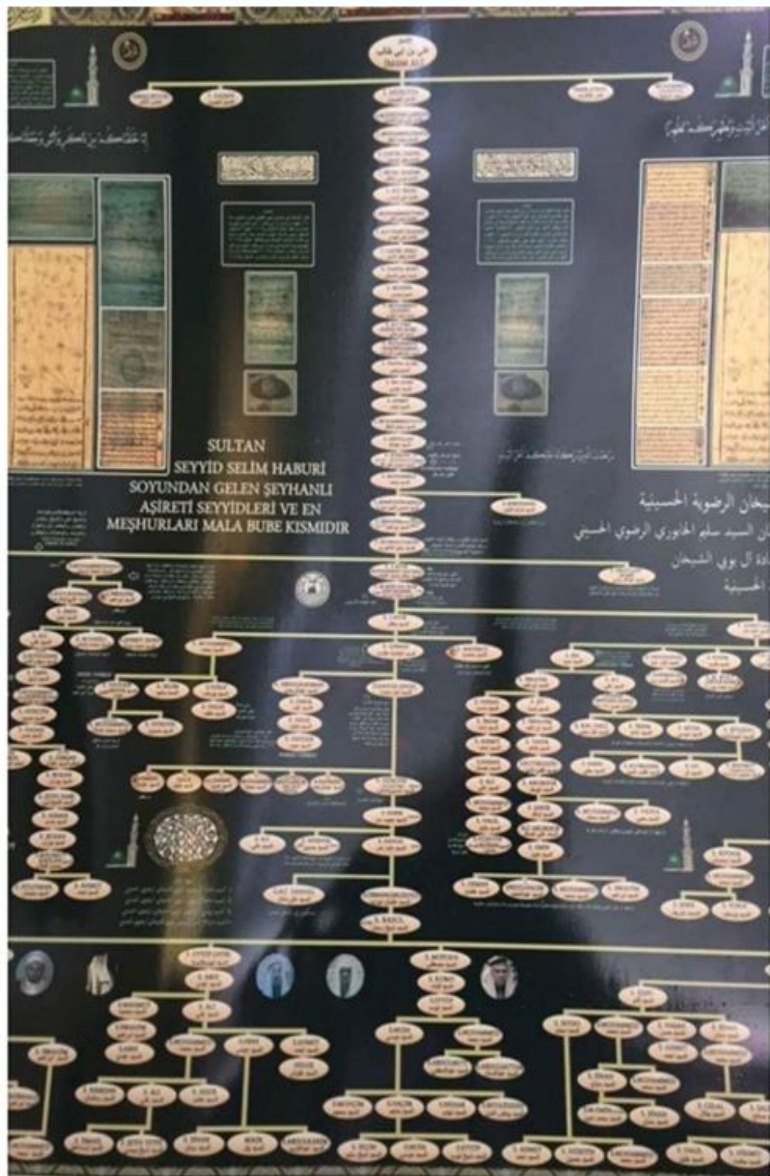
Tarihin geçmişinde bu aşiret katlıamlara maruz kalmış, bulundukları yerden kaçıp canını kurtarmaya çalışmış olaylar yaşana gelmiştir. Genelikle doğu ve güney doğu bölgelerindeki aşiretlarin arasına dağılarak gizlice hayatını sürdürmeye çalışmışlardır.

Zamanın akışıyla dağılan Mala Bube günümüzde mala sinu seydoş, veya ucaxı sinu seydoş, şeyhanlı, veya şıxî gibi isimleriyle de tanınmaktadırlar.

Mala Bube hakkında bilgiler **kerametül evliya** isimli kitabın ikinci cildinden bulabilirsiniz.

İkinci Bube türbesi Mardin gercevş boğaz (Bagase) köyündedir.
Her yıl ekim ayının birinci ve ikinci haftası Perşembe günlerinde halkın ziyaret akını'na uğramaktadır.

Günümüze kadar türbesinde dua okunur, burada hayvan kesip yemek ikramında bulunarak asırlardır bu gelenek devam edilmektedir.

Mala Bube Seceresi orjinalinden Alıntı

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Seyit Süleyman Filiz

Seyit Süleyman 1800 yılı sonlarına doğru Helda Köyünde doğmuştur. Şeyh Zeydin Soyunun Şeyh Hasan kabilesinden gel
mektedir.
İbrahim bıni Şeyh Hasanın üçüncü çocuğudur.

Babası Hac dönüşü vefatından sonra aile idaresine kendisi geçmiştir. Dini vacibelerinin hassasiyetiyle yaşayan tanınmış kişiliği olmuştur. Büyük ecdadı Şeyh Zeydin'nin geçmişteki tarihine duyarlı olmuştur. Şeyh Zeydin Türbesinin anahtarı, yeşil sarık, seyitlik konumu, özellikle evladına ve evladı evladına bırakmış olduğu Vakıf gibi kutsal emanetlerinin muhafazasını yapmıştır.

Saygı görmüş olan ecdat konumunu Boşat'ta olduğu gibi Helda'ya da taşımıştır.

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Hüseyin Filiz Seyit Süleymanın büyük oğludur. Şeyh Zeydin ve ailesi hakkında yaşanan bilgileri babasından duyduğunu bize şüyle anlatmıştır.
Ceddimiz Şeyhzeydin ve Makberi Lice'de bulunan Şeyh Hüseyin ve licenin dırxüst köyünde bulunan Şeyh Muhammed, bunlar kardeş olduğunu ve Hazro'nun Örgen (mıreniyı) Köyü'nde türbesi bulunan, (Şeyh Hasan'ı Zeraki) bununla da akraba olduklarını süylemiştir.
Seyitlerin dağılma dönemlerinde diyarbakırın lice ilçesine yerleşmiş olan Şeyh Hüseyin ve Şeyh Muhammed uzun süre kardeşleri şeyh zeydinden habersiz yaşarken Şeyhzeydin'nin Silvan'ın (Boşat) Boyunlu Köyü'nde yerleştiğinin haberi alırlar. Boşat Köyü'ne gelerek onu ailesinden sorarken ailesi, bizde nerede olduğunu bilmiyoruz ama birkaç günde bir geliyor, ekmeğini ve suyunu alıp çıkıp kayıp oluyor.
Kardeşleri inzivaya çekildiği yerde onu bulurlar. Görüşmelerinden iki kardeş dikkatleri çeken bir olayı konuşurken olayın hikmetini Şeyhzeydine soruyorlar. Biz buraya gelirken burada yabani hayvanlar vardı ve birbirlerinizden çekinmeden bir ortamı gördük.
Bizim buraya gelmemizle bu yabani hayvanlar gidip görünmez oldular bu ilginç olayın hikmeti nedir diye sorduklarında, Şeyhzeyd'in duygulanarak şöyle yorumda bulunmuştur.
Benden gelecek nesil haksızlığa uğrayabilirler.
Sizlerden de gelecek nesil ise haksızlık yapabilirler diye yorumuna yer vermiştir. Şeyhzeydin'in bu sözü ile ilgili buna benzer farklı süylemlerde vardır.

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

SEYİT MAHMUT FİLİZ

Seyit Mahmut Filiz Seyit Süleyman'ın ikinci oğludur.
1914 Helda Köyü doğumludur. Genç yaşlarda Silvan'a taşınmıştır. Yaşadığı Silvan ortamında östün şahsiyet konumunda saygı görmüş Silvan'ın tanınmış insanlarındandır.

Şeyhzeydin ile ilgili kendisinden şu anlatımı olmuştur.
Lice'de yaşamış olduğu Şeyh Zeydin'in kardeşleri olan Şeyh Muhammed ve Şeyh Hüseyin soylarından gelenlere akrabalık ile ilgili alaka ve ilişkimiz vardı.

Onların soyundan gelen ve Silvanda oturan Yusuf Atalay ile yakın ilgimiz olurdu.

Adliye binasında hakemlik görevini yürüten Yusuf Atalay Şeyh Zeydin ile ilgili bilgi muhabbetimiz olup saygı duyar ve bizlere amca diye hitap etmiştir. Seyit Mahmut Filiz, 1990 yılında Silvan'da vefat etmiştir.

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Emin İlayiz

Emin İlaiz Hicri: 1322 Boşat köyü doğumlu Mehmedin oğludur.
Bekırbeg kabilelerinden Mala sımo lekabıyla tanılır.
Boşat köyünün tanınmış insanlarındandır.
Dini değerlerine duyarlı hatırı sayılır bir hayat sürdürmüş olan Emin İlaiz 2003 tarihinde vefat etmiştir.

Emin İlaiz anlatıyor: Ceddimiz Şeyh Zeydin kerametle şereflenmiş kişiliği hakkında büyüklerimizden bizlere anlatıla gelmiş çok süylemler vardır.
Bir kulun rabbinin rızasını kazanmak için yapmış olduğu ibadet takva bir hal yaşatma neticesinde ALLAH'da o kuluna keramet lütüf etmiş olduğu çok büyük insanlar gibi Şeyh Zeydin'de bu ALLAH'IN kullarından biri olarak keramete mezhar olmuştur. Yüce ALLAH kendisine lütüf etmiş olduğu kerametlerinden biri şüyle yaşanmıştır.

1925 olağanüstü olayların yaşanmış olduğu dünemde boşat köyünü yakmakla cezalandırılır.
Köyü yakacak olan komutan boşatta gelir.
Şeyh Zeydin'in makberi bulunan yerden geçerken bindiği at burada yürümez olur.
Komutan atı sürmeye zorlayınca'da attan düşer ve yaralanır.
Komutan köyde kaldığı o gece attan düştüğü yerde bulunan mezarlıkta birisi çıkıp köyün yakması halinde kendisini tehdit ettiği bir rüya gürür.
Sabahleyin tehdit etiği kişi Şeyh Zeydinin makberinde çıktığın anlar.
Makberi ziyaret edip hakkında bilgi alarak Boşat köyünu yakmadan gitmiştir. Bu olay ile ilgili 1925.de yaşamış köy halkı söz birliğidir.

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

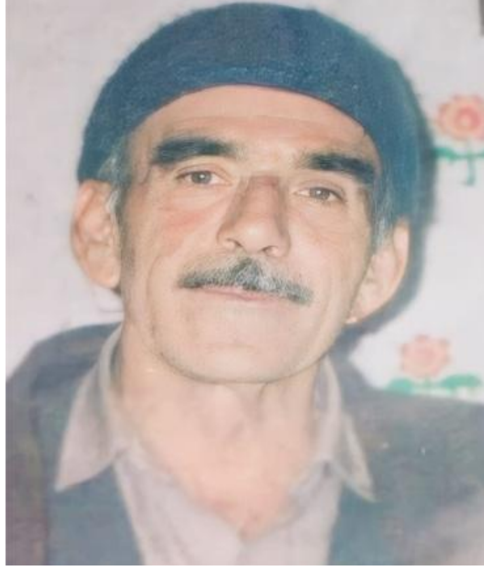

Ali Sever

Ali Sever 1937 Boşat doğumlu Baba adı M.Şerif Annesinin adı hatundır.
Dinine duyarlı köyün tanınmış insanlarındandır.
Akrabalık bağıyla Şeyh Hasan ailesine çok ilgi ve alakası olmuştur.
Sevgi dolu bir yürek sahibi Ali Sever 1984 te vefat etmiştir.

Ali sever anlatıyor:Şeyh zeydin'in siverek teki mal varlığı ile ilgili bilgileri Amcam ibrahimdem dinlemişimdir.
Ceddimiz Şeyh Zeydinin siverekteki mal varlığı ile ilgili resmi kayıtlar bizde vardı.
Zamanın köy Muhtarı olan ömer'ı Heso'nın söz konusu mal varlığı araştırma amaçlı resmi belgeleri emaneten yanına almıştır.
Ömer'in idamında yanında bulunan tapo kayıtları kayıba uğramıştır.

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

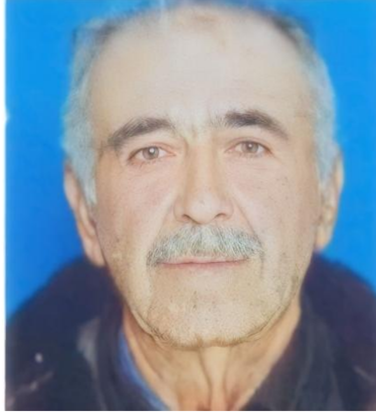
Yusuf İlaiz (1937-1995)

Yusuf İlaiz 1937 Boşat köyü doğumludur. Mehmed'in oğludur.
Boşat köyünün tanınmış insanlarındandır.
1995 tarihinde vefat etmiştir.

İLİM İRŞADI İÇİN ŞEYH ZEYDİN'İN TEKYA KALINTILARI

Yusuf İlaiz anlatıyor: Boşat köyü Muhtarlığı'nın Sabri Güleç dönemi'nde, köye ilk gelen okul yapılması için çalışma yapılır. Okulun temeli bu günkü Şeyhzeydin'in türbesi bulunduğu hemen yanında atılırken o zamanın yaşlıları burası geçmişte camii ve Şeyhzeydin'in tekyası olduğu bir yerdir diye itiraz etmişlerse de okul orada inşa edilir.
Okul temeli kazı sırasında geçmişte var olmuş camii ve tekye izlenimleri ortaya çıkarak yaşlıların öne sürdüğü olayın gerçeği ortaya çıkmıştır. Kireçten yapılmış olan su boruları, havuz ve abdest alma yerleri gibi izlenimlere rastlanmıştır.

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Mustafa Kılıç (D.1931)

.

Mustafa kılıç 1931 Boşat köyü doğumlu Süleyman'ın oğludur.
Boşat köyünden Onbaşılar köyüne taşınmıştır.
Dinine duyarlı köyün tanınmış insanlarındandır.

Şeyh Zeydin'in Türbe kapı üstü taştan yontulmuş kitabesi hakında şüyle bir süylemde bulunmuştur.
Mustafa Kılış Anlatıyor: Boşat Köyünün yaşlıları aşağıdaki süylemde söz birliğidir.
Silvan kaymakamılığının Reşatbey düneminde yol yapılması için Boşat köyüne adam toplamaya gelir.
Şeyhzeydin'nin türbesinde yazılmış bulunan yazılar ilgisini çekmesi özerine olayı araştırmaya alır.

Uzun bir zamanla türbe tamiratlardan geçmesinin nedeniyle, yazılı bulunan taşları yanlış dizmelerinden dolayı yazıyı, kağıt üzerinde düzelttikten sonra, kitabe hakkında şöyle bir açıklama yapmıştır.

Bu kabirde bulunan zatın ismi Şeyh Zeydin olduğunu, bir devlet kaçağı olarak Urfanın Siverek ilçesinden kaçarak buraya yerleştiğinin açıklamasını yapmıştır

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Teyip Mengil

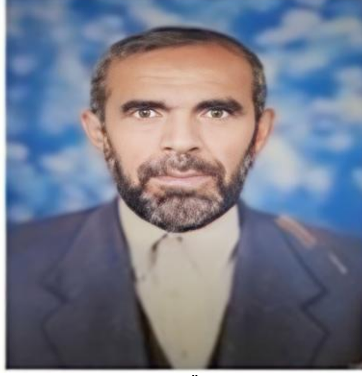
Teyip Mengil Boşat Köyü doğumlu Cemilin oğludur.
Köyün tanınmış insanlarındandır.

Halası vaybeden duyulmuştur.

Şeyh Zeydin iki yıllık kaçak dünemi Siverekten sonra diyarbakır hanceri güzel turbe camii nde geçirmiş olduğunu süylemiştir
Burada yakalanacağını anlayınca boşata güç etmiştir.

BÜYÜKLERİMİZDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Molla Ömer Sever

Molla Ömer Boşat doğumlu Mehmet Şerifin oğludur.
Silvan'nın değişik köylerinde imamlık yaparak hayatını sürdürmüştür.
Takvaya yünelik bir hayat sürdürmüştür.

Bir seyidin ayak izleri isimli hizmetimde bana yardmda bulunmuştur.

Molla Ömer amcası ibrahimden öğrendiğini anlatıyor.
Bir gün Molla Muhamet (Heldewi) Helda köyünden Boşat köyüne gelmişti.

Molla Muhamed amcayı yemek ikramı için kendisini eve davet ettim.
Yemek sonrası kendisine seyda geçmişten kalma resmi belgeler bizde var olduğunu süyledim.

Sizler buraya gelmişken bizlere okurmusun dedim.
Molla Muhamet belgeyi okuyunca duygulanıp güzünde yaşlar aktı.
Cemaatın içerisinde birisi kendisine sordu, Molla Muhamet belgeyi okurken seni ağlatan ne idi bize süylermisin.

Molla Muhamed yerinden doğruldu ALLAHA hand ederek ve şüyle dedi.

Okumuş olduğum bilgiler Şeyh Zeydin'in kendi eliyle yazmış olduğu bilgiler olduğunu süyledi.

Bu bilgilerin kaynağında bizlerde kendisinin soyundan geldiğine emin olmanın bana vermiş olduğu mutluluk beni ağlatığını süylemiştir.

ŞEYH HASAN KİMDİR

Şeyh Hasan Mezarı

Şeyh Hasan Şeyh Zeydin soyunun tanınmış sofilerindendir.
1800 yılı başlarında boşat köyünde doğmuştur.

Şeyh Zeydinden beşyüz yıl civarı sonrasında dünyaya gelmiştir. Kendisi ufak boylu, sarı tüylü, kerametle şereflenmiş zamanın ermiş sofilerindendir.

Şeyh Zeydin soyundan Boşattan Helda köyüne taşıyanların atasıdır. Dini vacibelerinin hassasiyetiyle yaşayan Şeyh Hasan ALLAHIN lütfuyla pek çok keramete mezhar olmuştur. Olgunlaşma düneminden sonra dünyalık ile ilgili herhangi uğraşısı olmamıştır.

Uzun süre kayıplara karışmıştır.

Bu kayıp zaman içerisinde beyto tenha kayalıklarında ve Şehit türbelerinin bulunduğu yerlerde ibadete çekildiği olmuştur. Yaşadığından günümüze Salih bir insan olduğunu süylene gelmiştir. Şeyh Hasan bilinen Şeyh değildir.

Tevatür ortamından yaşanmış kerametlerinden dolayı kendisine Şeyh lakabı verilmiştir.

Toplumsal şahitliğe sahne olduğu tevatür haddinden sonra ismi sofi Hasan deyil Şeyh Hasan lekabını alır.

Şeyh Hasan Boşatta vefat etmiştir. Mezarı Şeyh Zeydin makber kapısının solundadır. Oturduğu ev kale altı kıbleye bakan tarafta yer almıştır. Çocukları: Mehmet, Hüseyin ve İbrahim'dir.

Hüseyin ve Mehmet boşatta yaşamıştır. İbrahim Şeyh Zeydin vakfı koruması nedeniyle Helda Köyü'ne taşınmıştır.

Helda köyünde yaşamış olan İbrahimin soyundan gelenlere bu gün mala heciya lekabıyla tanınmaktadırlar.

Bir seyidin ayak izleri hizmeti ile ilgili bilgiler genelikle Şeyh Hasan soyunda gelenlerden alınmıştır. Dini hasasiyetlerinden dolayı saygı gürmüş, Seyitlik konumu yeşil sarık kullanmış, Makber anahtarını taşımış, Şeyh zeydin vasiyetine ilgi ve alaka olmuş, tarihine duyarlı ve ecdadına yaraşır hizmetleri hakkındaki bilgiler aşağıya alınmıştır. Kendim Şeyh Hasan soyunun aciz bir ferdi olarak söz konusu bilgilerin tarih kayıbına uğramaması için ve gelecek nesillere hayırlı olabilir diye bu hizmeti hazırlamışımdır.

Tevatür nedir: İnce bir ip o inceliğiyle bir fayda sağlamaz ama, toplayıp bir araya getirilip işleyince kuvvet kazanıp bir çok işlere yaradığını gürürüz.
Bu örnek gibi yaşanmış olan bir olay eyer toplumsal insanların şahitliğinde olmuşsa, o olay tarihin doğru bir dalı olarak kabul edilmektedir..

ŞEYH HASAN AİLESİ VE HELDA KÖYÜ

İbrahimin Helda köyünnde yapmış olduğu evin yıkılmış temel taşlarıdır.

Helda köyü aşağı Mahallesi ermeni bozo ve xeto tarafından kurulur. Burada insanlar yerleşim alanı oluşunca burada bulunan mülkiyete özelikle Şeyh Zeydin Vakfına sahiplenme gereği duyulur.

Bu nedenle İbrahim bıni Şeyh Hasan Boşattan taşınarak Helda nın yukarı mahallesinde ilk ev inşa ederel ecdat mülkiyetine taşınmak zorunda kalır. Resimde görünmekte olan yer İbrahimin yıkılmış evin temel taş yığınıdır. Ev inşa tarihi H. 1276. İnşa ustası Mehmet bıni Şeyh Hasan.
Yukarı Mahallenin ilk inşa edilmiş evidir.

Dık Çeşme'nin yüz metre güney yokuş tepesinde bulunmaktadır. Günümüzdeki sahibi İbrahim bıni Şeyh Hasanın torunlarından Mustafa Çağap adınadır.

Ev ayakta olduğu müddetçe ecdat sevgisini taşımış hatırasıyla önemsenmiştir.

İBRAHİM BINİ ŞEYH HASANIN VASİYETİ

Boşat köyünde bulunan varlığımız baba evi beyto ve hırmiyı xama mevkilerinde ne varsa kardeşim Hüseyin'in çocuklarına bırakıyorum.
Ali Mucel. H. Abdullah Bilici Ayşe Güzeç.

Helda köyünde var olan mülkiyeti ise burada yaşayan çocuklarıma bırakıyorum.

Ahmet Ulaş. Ömer Ekici. Seyit Süleyman Filiz. HasanTaşmak. Hatip Çağap. Hanım Kürküt. Zeliha Bilici. Fatma Sever.

İbrahim hac dönüşünde Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde vefat eder. Mezarı cidde kentindedir.

Hac farzıyatından sonrası eve dünmemesinden kaynaklanmış olan bu olay sonrası onun soy lakabı değişmiştir.

Mala Şeyh Hasan Lekabından Mala heciya lekabıyla isim değişikliğine uğramıştır.

İBRAHİM BINİ

ŞEYH HASAN

Hüseyin Filiz ibrahim bıni Şeyh Hasanın üçüncü oğlundan gelme Seyit Süleyman'ın büyük oğludur.

Hicri 1314 Helda Köyü'nde doğmuştur.

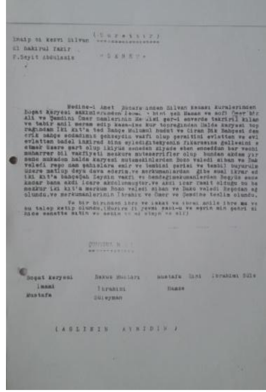
Saygı görmüş bir aile terbiyesinde yetişen Hüseyin Filiz, yaşadığı Helda Köyü'nün denge konumunda, söz sahibi, adil insanlarındandır. Büyüklerine yaraşır gayreti, küçüklerine de büyüklük yapabilen kişiliği olmuştur.

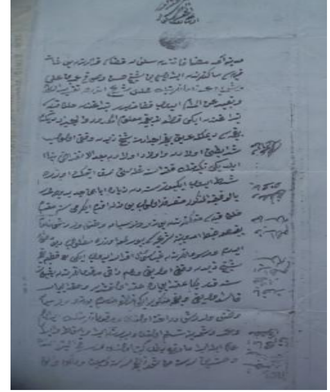
Geçmişten gelen soyu ile ilgili yaşanmış tarihi bilgilere duyarlı olmuştur. Tecrübe birikimleriyle köy sorunları hakkında kendisine danışılmış ve istişare yapılmıştır.

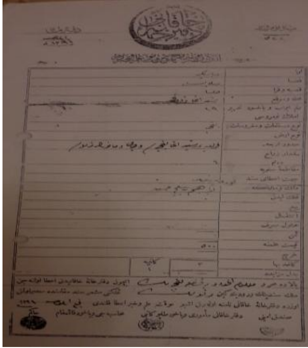
Yaşanagelmiş olayları adaletle çözebilen köyün sayılır insanlarındandır. Dedesi İbrahim Boşat'tan Helda köyüne taşınma konusunu en iyi şekilde değerlendirip ecdadın vakfının bütün şartlarını korumuştur.

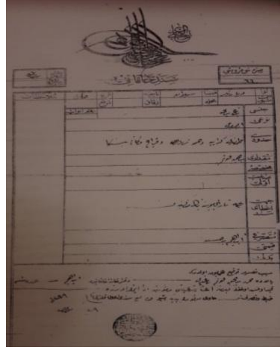
İbrahin bın'i Şeyh Hasanın adına resmi kayıtlar

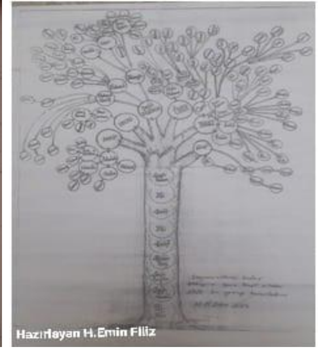

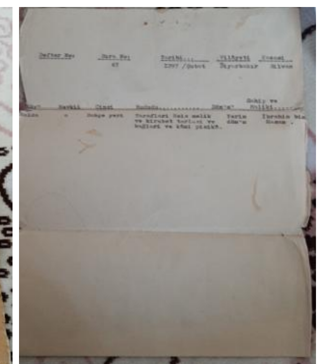

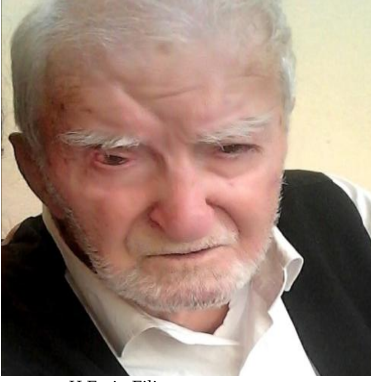

H.1276: Şeyh Zeydin vakıf senedi
H. 1291 İbrahim bını Şeyh Hasan
H. 1299 İbrahim bını Şeyh Hasan
H. 1278 İbrahim bını Şeyh Hasan

Emin İlayız

Şeyh Hasan hakkında babasından duyduğu bir olay.
Bizler birkaç kişilik beyto mevkiinde bulunan Şeyh Hasan amcanın tarlasını bellemeye gitmiştik.
Öğleye doğru çalışanlara yemek herhangi bir nedenle gelemedi.
Şeyh Hasan bize dediki size yalnız ekmek getirirsem yermisiniz evet dedik.
Yüce ALLAH'IN lütuf ihsanıyla kısa bir sürede büyük bir kap dolu sıcak ekmekle geldi.
Dede bu kıssa zamanla bu sıcak ekmeği nereden getirdin deyince: Sakın ekmek hakkında bana bir şeyler sormayın siz ekmeğinizi yiyin dedi.
Emin ilaiz Şeyh Hasan hepimiz için bir manevi gurur kaynağı değerindedir. Akraba yakınlığı hakkında ise birbirimizle en yakın varisler olduğunu süylemiştir..

H.Emin Filiz

Emin Filiz 1930 Helda köyü doğumludur. Hüseyin Filizin büyük oğludur. 29-12-2017 Mersinde Vefat etmiştir.
Resminin yanında bulunan soy ağacı kendisi hazırlamıştır.
Yapmış olduğum bu hizmet ile ilgili bana yardımda bulunmuştur.

Emin Filiz Anlatıyor: Kendisinin yakın akrabası Ayşe güzeç'in yaşadığı bir olayı anlatıyor.
Ayşe Şeyh Hasanın torunudur. Annesinin adı küdret babasının adı Hüseyin'dir.
Babası Hüsoy'ı Şeyh Hasan lekabıyla tanınmıştır.
Anesi Boşat köyü Mala budo soyundan gelmektedir.
Ayşe boşat Köyünden Mala Şabo lakabıyla tanılan Yusuf Güzeç ile evlenmiştir.
Ayşe Emin. Mehmet. Fatma Hanım isminde dürt çocuk annesidir.
Onun Hanım isimli kızı Helda Köyün'de Cemil Haliç'in oğlu Nadir Haliç ile evlenir.
Çocukları Abdulsemet Şakır Letife,Ayşe ve zeyneptir.
Ayşe bir gün Helda Küyünde Nadır Haliç ile evli bulunan Hanım ismindeki kızına misafir olur.
Ayşe ertesi gün bir zamanlar buralarda zaman geçirmiş olan Şeyh Zeydin'in yaşadığı yerleri görmeye çıkar.
H.Emin Filiz anlatıyor: Daha köçük yaşlarında idim.
Babamla beraber Helda Köyü Caminin çıkışı, köşkün bulunduğu hemen yanındaydık.
Köyün yaşlıları özellikle akşama üzeri saatlerinde her zaman burada bir araya gelir Ezan okuma beklentisiyle sohbetlenirlerdi.
Dık Çeşmesinden köye çıkış yolun camii yanında panik bir ses duyduk.
Hüseyin amca Hüseyin amca diye bağırıyordu.
Panik bir şekilde babama bir şeyler anlatma çabası içerisindeyken.
Babamla hızlı adımlarla yanına yaklaşmaya çalışıyorduk.

Ne oldu ayşe hala diye kendisine sesleniyordu babam.
Sakin ol ortada bir şey yokken nedir senin bu panik halin diye babam onu sakinleşmeye çalışıyordu.
Babama şunları anlatmaya başladı. Helda Köyü'ne gelmeden önce hep söylerdim eğer bir gün Helda'ya nasibim giderse ceddim Şeyhzeydin'in vakfı ve mülkiyetine dolaşıp görmeye gideceğim demiştim.
Nasibim buraya gelince bende gittim dolandım kanipisika çeşmesi'nin başına gelirken baktım Şeyh Zeydin ve Şeyh Hasan çeşmenin başında bulunan kayanın dibinde oturuyorlardı.
Ama hangisi Şeyh Hasan hangisi Şeyhzeydin olduğunu onları birbiriden çıkaramıyordum. Kollarından öpüp onları ziyaret ettim ve onlara sordum, acaba hanginiz Şeyh zeydin ve hanginiz şeyh hasandır, soruma karşı bana bir şey söylemeden tebessüm ettiler .
Çok rahat ve sevinç içerisindeyken bu olayı büyüklerime haber vereyim diye buraya gelirken yeni korkmaya başladım.
Babam kendisine dediki, ayşe halam bu olacak işmidir yani.
Yüzyıllardır Şeyhzeydin ölmüş yıllardır Şeyh Hasan ölmüş senin dediğin şey nasıl oluyor yani bu olacak işmidir deyince.
Babam kendisine inanmadığı hissedip duygusunu yaşarken babama şu cevabı verdi, kendileri kadiri tarikatına mensuptular.
Kadiri ocağına yemin olsun dedi ve her iki parmağını iki gözüne işaret etti ve dediki eyer ben yalan konuşuyorsam ALLAH bu her iki güzümü'de kör etsin bu her iki göz ile onları gördüm onların kollarından da öptüm.
Ağlamaklı bu sözlerle kendisine toplanmış olan köylülere şöyle haykırdı.
Siz bana inanmıyorsunuz ama eğer ben üç günden sonra yaşayacaksam bilin ki ben bu olayı size yalan söylemişimdir.
Yok eyer ölürsem siz bilinki bu olay doğrudur.
Üç gün geçmeden Ayşe vefat eder.
Cenazesini boşat köyüne götürmeden Helda köyünde defin edilmiştir.
Benim çocukluğumda duyduğum bu gibi olaylar üzerine çok etkilenirdim. Ondan dolayı birkaç yıldan bir bu olayı hep annemden dinlemek isterdim.   Derdiki ben çocuktum arkadaşlarımla oynarken caminin önünde bir kalabalık yaşadığını duyduk.
Arkadaşlarımla beraber bu kalabalığa koştuk yukarıdaki anlatımın aynısına şahit oldum.
Ayşe güzeçin ölümüyle sonuçlanan bu olay bütün köy etkilenmiştir.
ALLAH kendisinden razı olsun. Ayşenin çocukları günümüzde Emini uso Hemı uso lakabıyla tanılırlar.

EMİN FİLİZ ANLATIYOR

Şeyh Hasan'ın konu olmuş olan bir olayı kendisinden dinlenilmiştir.
Şeyh Hasan olgunluk dönemlerinden sonra hep kayıplara karışır, genellikle gırkuvi, şıxamok, erkenis, şehitlerin mezarları, türbelerde görülür.
Sulu bağ Köyü yakınında Şıxamok ziyareti denilen mezarlık mekanında hastalar için ALLAH'TAN dua dilemeye gidilir.
Bir ermeni bayanda çocuğunu oraya götürür.
Dönüşte bir yerde güneşlenen köylülerden birisi kendisine sorar.
Bugün ziyarete gelen kişiler var mıydı diye sorunca hanım, bugün fazla kimse yoktu ama her zaman orada bulunan o sarı tüylü sofu, Şeyh Hasan vardı deyince adam senin dediğin Şeyh Hasan altı ay önce vefat etmiştir.
Hanım bunun üzerine şöyle bir yemin eder her iki dine de yemin ederim ki Şeyh Hasan orda idi.
Adamda tekrar yemin ederek Şeyh Hasan çoktan ölmüştür, bayan Şeyh Hasını öldüğüne kanaat ketirince orada büyük bir korkuya kapılıp yakın bir zaman geçmeden hayatını kayıp eder.

NEZİR FİLİZ

Nezir filiz 1942 Helda doğumludur. Hüseyin Filizin ikinci oğludur. Günümüzde yaşıyan Şeyh Hasan soyunun yaşlılarındandır. Şeyh Zeydin konulu resmi senedin muhafazakarıdır. Dini değerlerine duyarlı tanınmış ve günümüzün sayılır insanlarındandır.Yapmış olduğum bu hizmet ile ilgili bana yardımda bulunmuştur.

Nezir Filiz anlatıyor: Babam kanipisika mevkiinde yaşamış olduğu bir olayı bana şüyle anlatmıştır.

Dık Çeşme bahçesinin kuzey inişindeki bınnı kotık ve kanipisika mevkiine kadar bulunan bülge ağaçlarla kaplıdır.
Uğrak bir yer olmayan mekii ısız ve kapanık yer olmasından dolayı korku çekingenliği hissetirirdi.
Güneş batma üzereyken ilk karanlık bu bülgede başlardı. Üzüm bağı ve ceviz hasılatı dışında uğrak bir yer deyildi. Geceleyin burada yalnız kalmak cesaret gerekirdi.
Nezir Filiz anlatıyor: Dedem Seyit Süleyma'nın ölmüş olduğu ilk yıllarında onunla ilgili babamın yaşamış olduğu bir olayı şüyle anlatmıştır.
Kanipisika çeşmenin hemen önünde bulunan büyük bir kayısı ağacımız karın etkisiyle yere yıkılmıştı.
İlkbaharda yıkılmış ağacı kestim o bölgeye soğan tohumu ekmiştim.
Soğan sulama zamanı gelince oraya soğan sulamasına gitmiştim, bir an önce karanlık çökmeden sulamayı bitirip buradan ayrılayım çabası içerisindeyken, akşam ve yatsı namazı arasındaki zamana dayanmıştı artık.
Sulama küreği yerde ucuda iki elimin yumruk şeklinde küreğe dayalı olduğum halde çok yavaş bir ses ile ağıt mırıldanıyordum. Sırtım Kanipisika çeşmeye dönük olduğu halde suyun soğana salmasıyla uğraşırken, çeşmenin başında bir ses geldi. Hüseyin diye beni çağırdı.

Bu ses yakın bir tarihte ölmüş olan babamın sesi olduğunu çok iyi anlamıştım. Onun sesini duyunca çok korkmuştum ama ben o ortamda ne kendisine dönebildim nede çağrısına cevap verebildim.
Durduğum yerde bir dakikalık bir bekleyişle ikinci sefer Hüseyin diye beni çağırdı.
Sesin geldiği tarafa yüzümü çevirince babamın ölmüş olduğu tarihindeki elbisesi ile giyinikli olduğu halde çeşmenin başında beni çağırıyor.
Fakat ben kendisine cevap veremedim yola koyularak eve gelmeye çalıştım.
Eve gelmeden Molla Muhammed'e gidip durumu kendisine anlatım.
Molla Muhammed bana dediki Hüseyin keşke onunla konuşsaydın çünkü ALLAH'IN veli kulları konuşarak meramına ulaşırlar.

Eğer kendisi ile konuşsaydın ve yaşadıklarını gizleye bilseydin gördüğün şey devam edebilir ve zor zamanda vereceğin kararlarda ALLAH'IN yardımıyla sana yardımcı olabilir diye yorumuna yer verdi.

Teyfik Filiz

Teyfik Filiz 1944 Helda köyü doğumludur.
Hüseyin filizin üçüncü oğludur. Ömür boyu takvaya yünelik bir hayat sürdürmüştür. Tanınmış ortamıyla hatırı sayılır kişiliğe sahip olan teyfik filiz. 25-07-2015 tarihinde vefat etmiştir. Bir seyidin ayak izleri hizmetimde bana yardımda bulunmuştur. Şeyh Zeydin ile ilgili kendisinden dinlemiş olduğum bazı anlatımlarını buraya aktarmakta fayda gürüyorum.
Şeyh Zeydinin Boşatta ilim irşadı hizmeti yürütmüş olduğu müdetçe
Yaz aylarında Dık çeşme bahçesi ve kanipisika çeşme başı mevkileri
Öğrencilerine serf'u dehu ezber ilim eğitim alanı olarak kulanmıştır.
Söz konusu olan mevkii ecdadımızdan kalma kutsal bir emanet olduğunu
Vakıf olarak yaz aylarında burada islami eğitimin yapılmış olduğu yerdir.
Manevi yündende burayı temiz tutun diye hayırlı ruyalar görülmüştür diye bizi bilgilendirmiştir.

TEYFİK FİLİZ ANLATIYOR

Ben çocuk yaşlarında idim. Birinci dünem evimiz Silvandan helda köyüne taşınmıştı. O zaman küşkte oturuyorduk.
O dünemde Şeyh Zeydin vakfı'na amca H.Abdullah bilici bakıyordu.
Ben Şeyh Zeydin vakfı içerisinde idim. Mevsim yazdı. Günlerden Cuma idi. Öğleye yakın bir zaman eve gelecektım, bahçe kapısından dışarı çıkınca arkamdan kapıyı kapatmaya dönerken bahçe içerisinde karşımda beyaz giyinikli üç kişiyi gürdüm. Biri sağda biri solda biriside düz geriye doğru gidip kayıp oldular.Hiç korkmadan kapıyı kapatıp çeşme başına gelince sağa sola baktım burada kimseyi gürmeyince yeniden korkmaya başladım.
Bende büyük bir korku yaşamaya başlayınca, baktım Molla Muhammet amca palto giyinikli halde köyün başında çeşmeye indiğini gürdünce özerimdeki korku kalmadı. Çeşmeden eve gelirken kabrista'na fatiha okunduğu yündeki yolu kullanarak küşke doğru geldim. Camii'nin kapısından geçerken, baktım daha yeni camii çıkışı oluyor.
Ama bu nasıl oldu dedim. Hutbeyi Molla Muhamet amca okumuş ama Hutbe anında kendisini çeşmede gürmemin farkındalığı birkaç yıl sonra anladım.

TEYFİK FİLİZ ANLATIYOR

Cemil Haliç'in yaşamış olduğu bir olayı Teyfik Filizden dinlenilmiştir.
Cemil Haliç İbrahim bını Şeyh Hasan'ın birinci oğlundan gelme Ahmedin oğludur. Annesinin adı ayşe gündüz köyünden Şemdin tusi nin kızıdır.
Birinci Dünya Savaşı'na gönüllü katılarak şehit olmuştur.
Cemil Haliç yaşadığı talihsiz bir olayla bütün hayatını etkilenmiş bir geçmişi olmuştur. Yaşadığı köy hayatında, köylüler arası sıkıntının yaşadığı bir dönemde, Helda ve Bismil'e bağlı Şidada Köyü arasında problem yaşanır. Şidada isimli köyde ses çıkaracak bir olayın yaratmasını gerektiğini kararı alınır. Şidada köyünün büyüklerinden birisinin atını da getirilmenin yeterli olacağının sonucuna varılır. Bu gürev için köyün yiğit ve cesur adamlarından üç kişi seçilir. Ahmed'in oğlu Cemil Haliç. Gemonun oğlu ibrahim yeni. ve Osman,isminde kişi (kel meconun babası) bu üç kişi silahlanıp gece saatlerinde Şidada Köyü'ne varırlar. Olayın gerçekleşeceği anlar köylüler bu olayı hissederek olay silahlı çatışmaya dönüşür. Bu üç kişi geri çekilmeyle çatışarak olay öğle saatlerine doğru Kurtoğlu Köyü yakınında bu üç kişi çembere alınır. Çembere alındıklarını öğrenen köylülerden biri, onlara teslim olma çağrısını yapar, onlar biz asla teslim olmayız sözünü duyururken, Ucan isminde bir kişi bu üç kişilerin özerine yürümektedir.
Bunların ikaz ve uyarmalarına rağmen Ucan saldırınca bunlar kendisine ateş ederek orada Ucan ölür. Kurtoğlu Köyü'ne dayanan çatışma, köyün muhtarı Niyazibey bu kişilere yanaşıp kendileri çemberde olduklarını ve kurtulma şansınız olmayacağını kendilerine süyler.
Siz yiğitlere yazık olur yapmayın, gelin benim evime sığının onlar sizi benim evimde öldüremezler, söz veriyorum sizi onlara teslim etmeyeceğim ama sizi jandarmaya teslim edeceğim. Bu söz üzerine Niyazi Bey'e teslim oluyorlar, oda onları jandarmaya teslim eder. İstenmemiş bu olayı yaşayan Cemil Haliç uzun zaman katil olma korkusunun psikolojisiyle yaşamıştır.
Birinci Dünya Savaşı'nın yaşandığı tarihte Cemil'in Hanım isminde halasının oğularından Mehmet ve Molla Abdulkadır'ın savaşa çağırılınca oda gönüllü savaşa yazılır. Bu duruma karşı amcası Seyit Süleyman'ın tepkisiyle karşılaşınca, amcana şu cevabı verir.
Benim geçmişimde yaşamış olduğun bir olay ile ilgili psikolojikmen rahatsızlığını dile getiriyor, geçmişte yaşadığım olayda ölen kişi benim kurşunumla ölmüş olabilir, ama katil olarak ölmekten çok korkuyorum.
Bu savaş benim için bir fırsattır eğer gidip şehit olursam ALLAH'ın afına uğrayabilirim diye, amcasına bunları anlatınca Seyit Süleyman onun bu görüşüne engel olmamıştır. Cemil Haliç savaşa gidip bir daha da dönmemiştir.
Cemil Haliç geride Asya ve Nadir isminden iki çocuk bırakır.

Mahmut Kürküt

Meta Xanı: (Hanım) ibrahimin kızı Şeyh Hasan torunudur.
Helda köyü gebolo soyundan Ahmet Kürküt ile evlenmiştir.
Ahmet Ulaş. Ömer Ekici. Seyit Süleyman Filiz. Hasan Taşmak. Hatip çağap. Hanım kürküt. Fatma Sever ve Zeliha bilici bunlar İbrahimin çocukları Şeyh Hasanın torunlarıdır.
H.İbrahimin bu sekis çocuğu içerisinde Hanım ismindeki kızı yaşamış olduğu bir olayı okuyucularıma burada yazmak istedim. Meta xanı lekabıyla meşhurdur. Molla Abdulkadır. Mehmet.
A.Hamit Hüseyin. Mahmut. Fedile sebruk ve Azime Köse isimlerinden yedi çocuk Annesidir.Hanımın oğlu Mahmut Kürküt anlatıyor: Ben küçük yaşlarında idim. Dayım Hatip çağap Rus cephesinde savaştaydı. Ağabeyim Molla Abdulkadır ve Mehmet her ikisinide savaşa çağırdılar. Ağabeyim Molla Abdulkadır yeni Medrese eğitimini bitirmiş eve gelmişti. jandarmalar evimize geldi Ağbeylerimi gütürürken bende onlar ile beraber evden çıktım. Akraba ve köylüler bir topluluk halinde mezarlıklara fatiha okunduğu yere kadar herkes onlarla eşlik ediyordu. Orada ağabeylerim babamın elini öpüp helalık alıyorlardı.
Babam onlara düşmana sırtını vermeyesiniz diye tavsiyelerde bulunuyordu. Hasan kale cephesine gidecek olan ağabeylerim, gittiler ama bir daha dönmediler. Annem onlara yıllarca ağladı ve hep onlardan konuşmayı dile getirmek isterdi. Asla onların öldüklerine inanmazdı. Acılarından dolayı zaman zaman havızasında bozukluk yaşayıp her gelenden haber bekliyordu. Bazı zamanlarda geceleri dışarda geç saatlere kadar onları beklerdi. Kendisi içeriye gidip yatarken gelebilirler soğuktan beklemesinler diye kapıyı açık bırakırdı. Bir gün evimize bir adam geldi. Babama dedikі Ahmet dayı ben Hazro'nun (koçbaba) Hondıf Köyündenim. Birinci dünya savaşı rusya cepesinde beraber çatıştığımız senin çocukların Molla Abdulkadır ve Mehmedin yanından geliyorum. Savaş kötü bir halde aleyhimizde idi.

Zaman zaman askerler memleketine kaşmaya başlamıştı.
Bende onlarda biri olarak kaçtım ve eve geldim.
Bizde kaçalım diye oğlun Mehmed ile danışırken bana şüyle demiştir.
Düşmana sırtını dönmeyesiniz diye babamın benim özerime tafsiyesi vardır onun için ben asla kaçmayacağım.
Sen memlekete gittiğinde bir gün babamı gürürsen benden kendisine selam söyle ve kendisine deki Molla Abdulkadır Şehit olmuştur.
Bende düşmana sırtımı dönmeyeceğimi kendisie haber ver.
Bu adam babamla böyle konuştuktan sonra kalkıp gitti.
Bu haberden sonra Annem bu kardeşlerim için adeta yıkılmıştı.
Şehit olduklarına inanmıyordu.
Ağlaya ağlaya gözünü kayıp edeceğinden korkuyorduk.
Sabah haber sorardı akşam gelebilirler diye onları beklerdi, soğuk havada geç saatlere kadar evin önündeki oturma alanında oturup bekliyordu.
Geceleri devamlı babam onu içeriye almakla uğraşıyordu.
Onunla aynı acıyı hisseden babam bir gün anneme şüyle bir teselide bulunmaya çalışıyordu. Bizler bir aile olarak yedi çocuğumuz vardır.
Eğer bu çocuklarımız paylaşılabilseydi ölen o iki kişi kendime, bu gün aramızda yaşayan her beşinide sana verirdim, bakalım sana ne yapabileceklerdi. Bir gün yine Annem kapıda ağlıyordu.
İçeriye gelmeyince babam bana dedi ki hastalanabilir diye git ağabeyi Seyit Süleyman'a durumu bildir. Dayım Seyit süleyman'ın evlerine gittim, dedim yine Annem bu soğukta dışarıda bekleyip duruyor.
Dışarıda hastalanabilir diye babam beni size haber vermeye günderdi.
Dayım Seyit Süleyman'la beraber evimize gelirken, annemin dışarda ağladığını gürünce oda ağladı ve gür bir sesle bir ağıt yaktı.
Ax xanî xüyî derdu küllî gıran xanî...
Were emî herın diyarî çiyayı Hasan kelayı
Emıgazı Dewleta osmanlikın emî bıjın….
Xüyna Mühemedu Abdül kadırımın kanî…..

Bu sözler değerli Seyit Süleyman'ın şehitlerine yaktığı ağıttır.
O zaman ihtibarıyla Seyit Süleyman'ın kardeşi Hatip Çağıp, büyük ağabeyisi Ahmet Ulaşın oğlu Cemil Haliç, Öz yeğenleri Molla Abdulkadır ve Mehmet cepheden dönen olmamıştır.
Hatip ağır yaralı eve gelir üç gün sonra oda ölmüştür.
ALLAH kendilerinden razı olsun ve bizleride onların Şefaatinden eksik etmesin inşallah.

GÜNÜMÜZDE BEKIRBEG ADI İLE ANILAN KABİLELER.

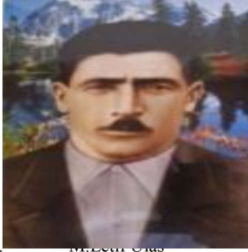

Osman Taşmak

Hüseyin filiz

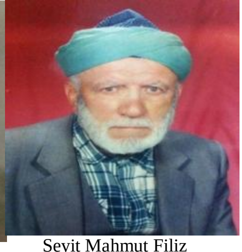

Molla Muhamet Ekici

Seyit Süleyman Filiz

M.Letif Ulaş

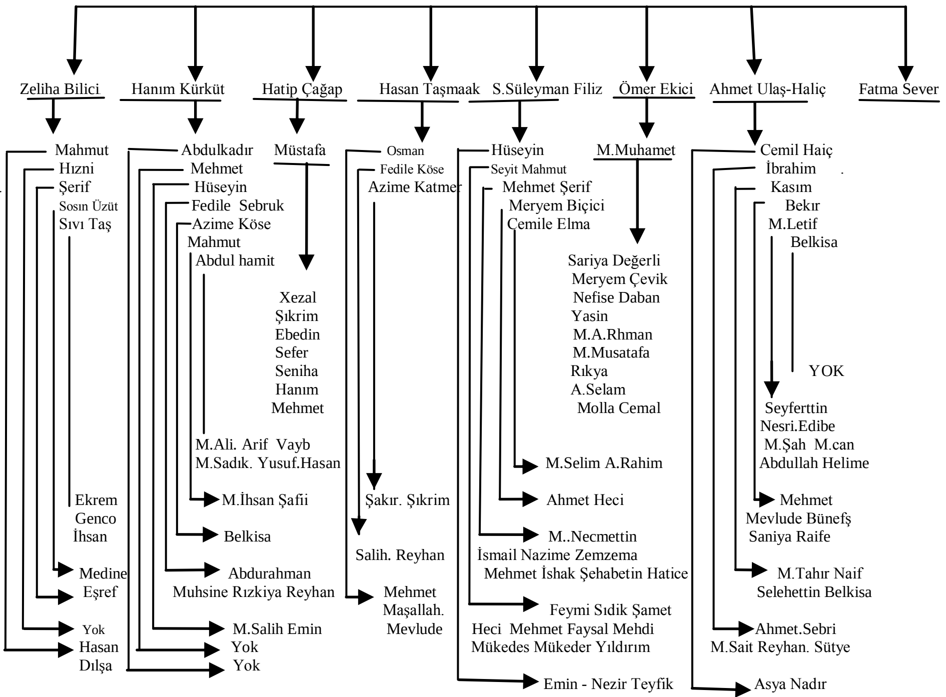

İbrahim Ulaş

Mustafa Çagap

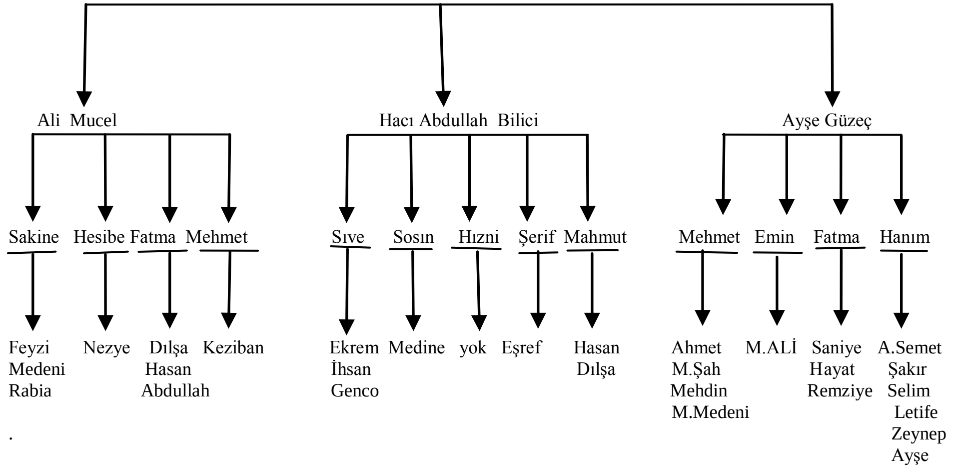

Seyit Mahmut Filiz

İBRAHİM BINİ ŞEYH HASAN

(Mala Şeyh Hasan)

HÜSEYİN BINİ ŞEYH HASAN

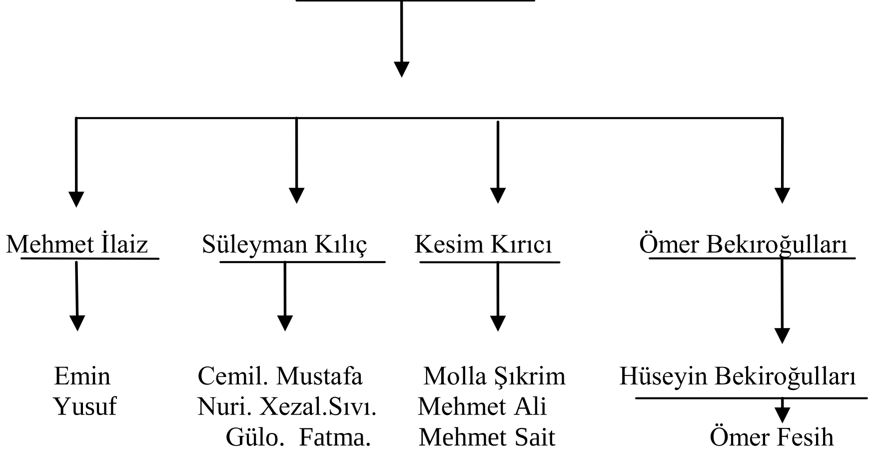

İSMAİL İLAİZ

(Mala Sımmo)

EMİN İlAİZ

Hüseyin Bekıroğulları

Hüseyin 01-07-1927 yılında Boşat Köyün'de doğmuştur.
Ömer'in oğludur. Annesin adı Kudret'tir. Boşat Köyü'nde Mala Sımo Diyarbakırda Hüseyin'ı Boşatı lakabıyla tanınır. 1935 ile 1976 tarihleri arasında yaşamış Diyarbakır'ın tanınmış insanlarındandır.
Yaşadığı zaman diliminde ilginç geçmişe sahip olan Hüseyin Bekir oğulları 10- 06 -1976 Tarihinde Diyarbakır'da hakkın rahmetine kavuşmuştur. Mezarı Mardin kapı mezarlığındadır.

HÜSEYN-Ê BOŞATÎ

1935'li yıllarında babası vefat edince ailesi Diyarbakır Yenikapı semtine yerleşir. Küçük yaşlarda aile idaresine geçen Hüseyin, zeki, etgen, mert kişiliğiyle yakın bir zamanla yaşadığı ortama tanınmış olur. Soyunun sevgi hürmetinden dolayı soy ismini İlaiz'den Bekir oğulları ile değişimi yapmıştır. Gençliğnde kaçakçılık ile geçimini sağlamıştır. Geçmişin tecrübe birikimlerinden iyi ders alan Hüseyin olgunlaşma dönemiyle Diyarbakır'ın sayılır insanların arasında yer alır. Dönemin yaşamış olduğu olumsuz olaylarından dolayı çevresinde bulunan mal sahipleri malları gasp olmasın diye, kendisini ortak olarak gösterilmiş bir konumda yaşamıştır. Hüseyin Diyarbakır'da mağdurlara kapı ve Boşat Köyü'nün sesi olarak nam salar. Diyarbakır ortamında olsun veya dışında olsun yaşanmış olan olumsuz olaylar'ı barışa, huzura, çevirmiş hizmetlerinde etkili olmuştur. Bülgemizin öncül insanları ile ilgili yaşamış olduğu bir olay'ı burada yazmaktan fayda görüyorum.

FESİHI MIHI MİRZE

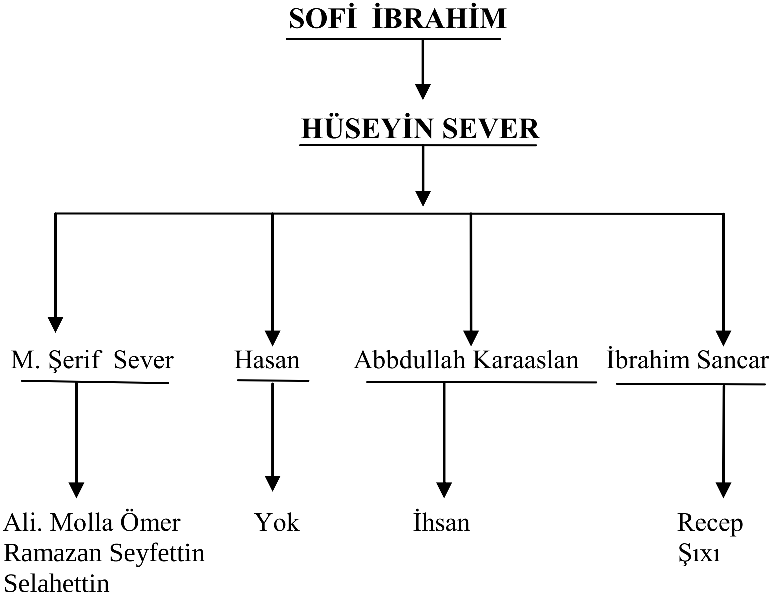
Muşun Malazgirt Hesena Aşiretinin baş adamlarından Fesih'ı mıhı mirze, Şeyh Sait kıyamında Şeyh Sait'ten yana mücadele etmiştir. Mala bube aşiretinin Şeyhleri ve Yusuf'ı Seydo aşiretleriyle beraber Serhat bülge eşraflarıyla uzun bir süre beraber mücadeleleri olur. Daha sonra sürgün yasası ile çıkar fesih Suriye sürgününde Cemil paşa ailesinden Mehmet Bey'in yanında kalır. Zmanla Af yasasından faydalanarak, Suriye'den tekrar Malazgirt memleketine döner. Fesih içerisinde hayvan sürüleri yetiştirmiş olduğu zozan bölge mevkii, Çuro isimli kişi tarafından sahiplenmiş olduğunu bir ortamı görünce zozan üzerine Çuro ve Fesih aşiretleri arasında ölümlü olaylar yaşanır. Bu olay ile ilgili üzerine ağıt yakmış Fesih ve çuro isminde sıtran vardır.

FESİH'Î MIHÎ MÎRZA VE HÜSEYN-Ê BOŞATÎ

Fesih'in yaşlanmış olduğu dönemlerinde çok önemli bir işi Diyarbakır'a düşer. Söz konusu olan sorunun çözülmesi hakkında bilgi sahibi olan danışmanları kendisine fesih bey" Diyarbakır'da Hüseyin'ı Boşatı isminde kişi bu işi çözebilecek konumda olduğunu haberdar edilince" Fesih'i Muşi Diyarbakır'a Hüseyin Bekir Oğulları'na misafir olur. Fesih'in Hüseyin'den beklemiş olduğu sorun çözülmüş olur.
Ayrılma zamanı gelince Fesih Hüseyin'e der ki Hüseyin bey bana yapmış olduğunuz bu iyiliğe karşı sana ne yapmamı istersin sorunca Hüseyin bu işle ilgili herhangi karşılık beklentim yoktur deyince. O zaman Fesih elini açar, ALLAH'ım Hüseyin'in oğlunu sıttar eyle diye bir dua da bulunur. Evinden çıkıp Muş'a doğru yola koyulurken, Fesih'in danışmanlarından biri Fesih Bey'e yanaşır ve ona; Fesih Bey'im siz Hüseyin'in oğlu için dua da bulundunuz ama Hüseyin'in oğlu yoktuki deyince Fesih utanma duygusuna kapılarak özülür ve tekrar Hüseyn'e döner. Kendisinden özür diler ve şüyle der. Hüsey'in bey sizden bir istirhamım olacaktır ne dersiniz. Hüseyin tabiki buyrun deyince. Fesih dostluğumuzun geleceği için eğer ALLAH sana bir erkek evlat İhsan ederse kendisine benim ismimi koymanızı istiyorum. Hüseyin Fesih'in bu teklifini kabul eder doğan çocuğuna Fesih ismini koymuştur. Hüseyin zor durumda darda kalmış olayları çözmüş olduğu yaşanılmış çok olaylar vardır. Diyarbakır'ın onurlu evladı, Medar-ı İftihar Hüseyin'in ruhu şad olsun yeri cennet olsun. Her zaman onları yad ediyor ve onlar için rabbimizden af ve mağfiret diliyoruz.

MOLLA SÜLEYMAN

(Mala Hüseyin'ı sofi ibrahim)

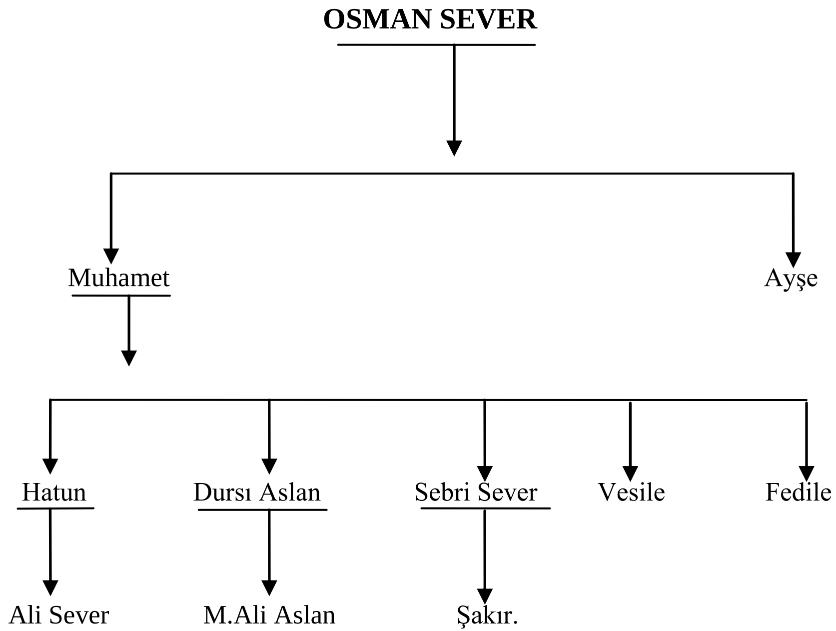

Mehmet Şerif Sever

MOLLA SÜLEYMAN

(Mala Muhamedı Fato)

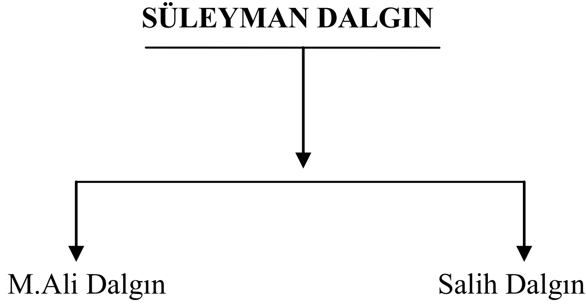

Sebri Sever

SÜLEYMAN DALGIN

(Mala Sılıkî Leylo)

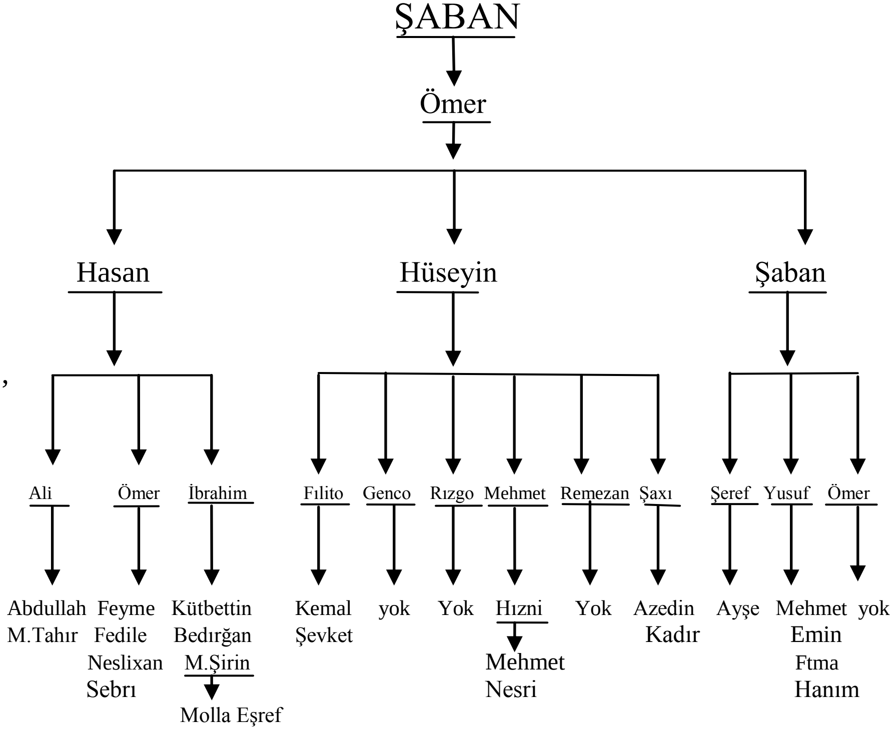

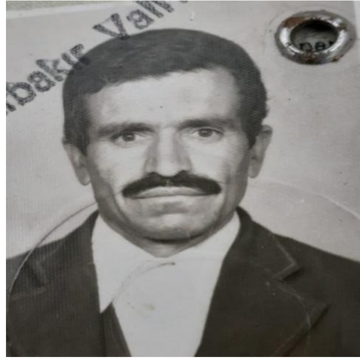

Salih Dalgın

Salih Dalgın 1954 Boşat doğumlu Silvan ses sanatçısıdır.1974 istanbul ses yarışmasında Türkiye Birincisi oldu bülgenin aranılanları arasında yer almıştı. 12 Eylül 2012 de vefat etmiştir

ŞABAN

(Mala Şebo)

KEMAL YENİ

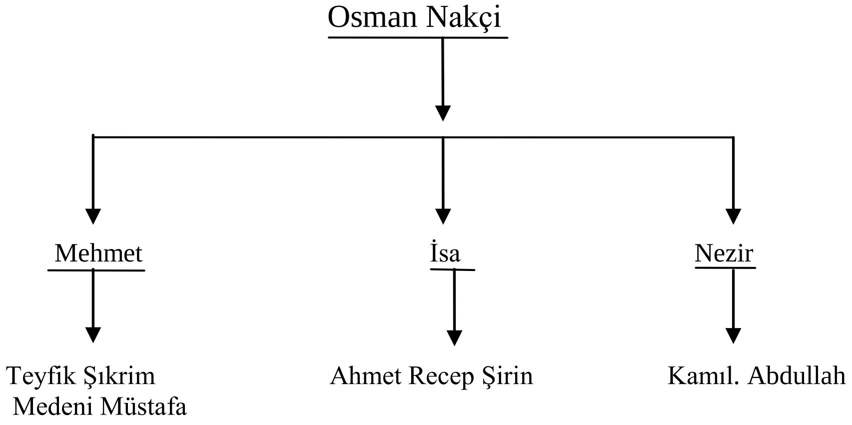

ÖMER'î HESO

Ömer'î Heso Mala Şabo lekabıyla tanılır. Boşat köyü öncülerinden ve söz sahibi geçmişiyle tanınmış insanlarındandır.
1925 olaylarında idam edilmiştir.
Feyme, Fedile, sebré, ve Neslixan isimlerinden dürt çocuk babasıdır.
Ölümünden sonra günümüze kadar kendisine ait şu üç kıriterinden konuşula gelmiştir.
Her Cuma evinde yemek vermeyi adet haline getirmiştir.
Erkek çocuğu olmamıştır ama soyundan her doğum yapan hanımı ödüllendirmiştir.
Üstün cesaretiyle meşhurdur inandığı değerler uğruna öz güveniyle tanılır. Zamanın ağalık sümürüsünü asla tanımamış bir geçmişe sahiptir.
Şeyh Zeydin'in siverekteki mal varlığı araştırma amaçlı seceresini emaneten yanında bulma konusu ile ilgili Hüseyi Filiz şüyle anlatmıştır.
Secere özel bir demir boru içerisinde ömer'in evinin tavan bülümünde muhafaza altındadır.
Ömerin evi yanar meymo ismindeki ömerin hanımı ateşten kurtarılmış eşya ile beraber secereyide ateşten kurtarıp baba evine gütürmüştür.
O tarihten günümüze secere kutsallığından dolayı saklı tutulmuştur.

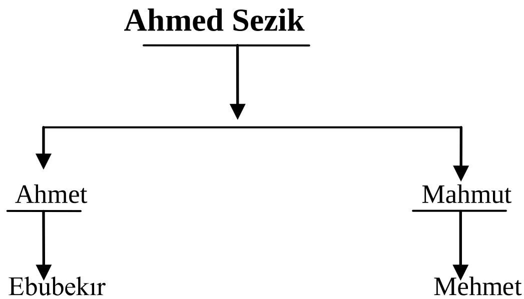
OSMAN NAKÇİ

Mala ösman

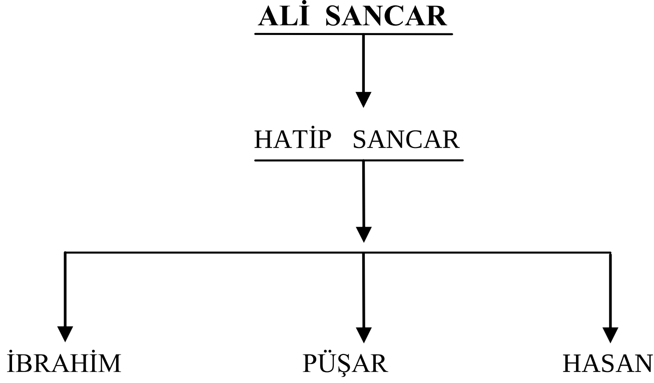
NADİR SEZİK

Mala Ahmedı Nadır

XETİB'î ALO

(Mala Xetibî Alo)

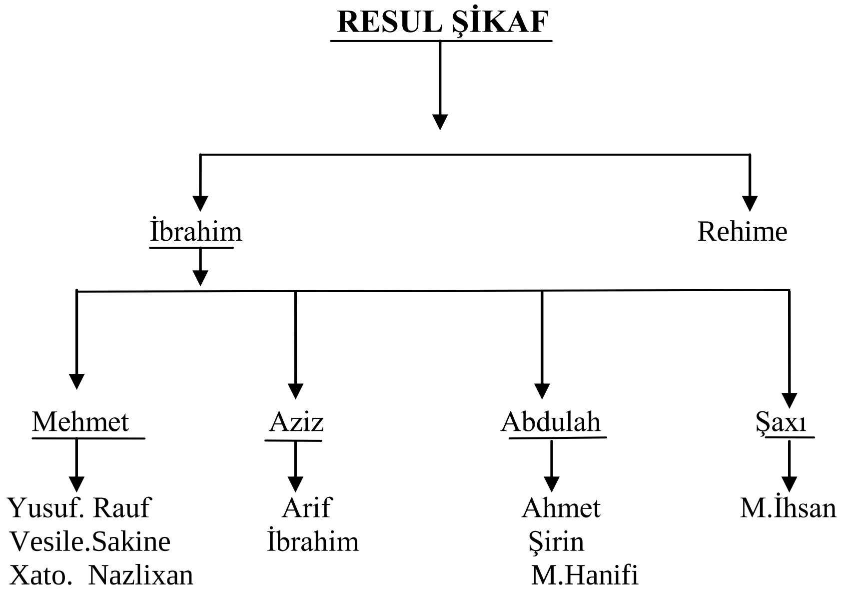

HATİBÎ ALO

Hatip Boşat Köyü doğumlu Alin'in oğludur. Xatibı Alo lekabıyla tanılır. Günümüzde soyundan gelenlere Sancar soy isimleriyle tanılırlar. Hatip Köyün öncüllerinden sözün sorumluluk erdemiyle Meşhurdur. Yaşadığı ortamda gürüşlerinde etkin rol oynanmış geşmişe sahiptir.

RESUL ŞİKAF

(Mala Reso)

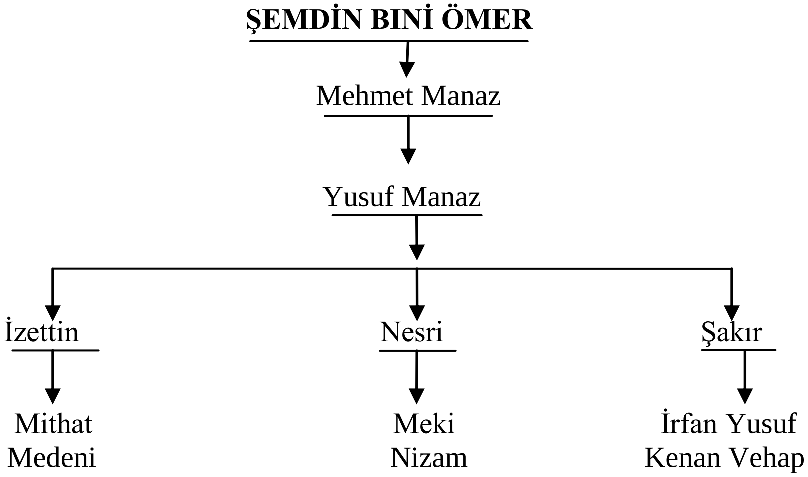

Abdulah Şikaf

ŞEMDİN BINİ ÖMER

Yukarıda Şeyh Zeydin konulu resmi senette davacı olarak ismi geçenlerden biride Şemdin bini ömerdir.

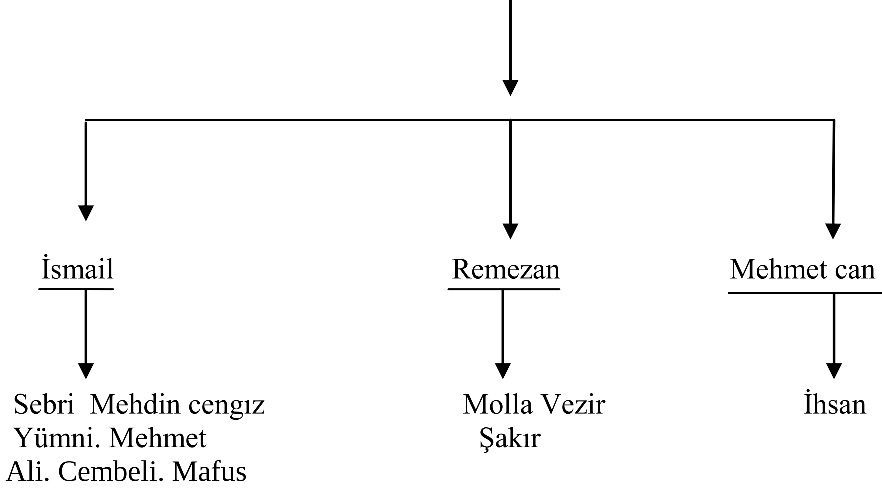

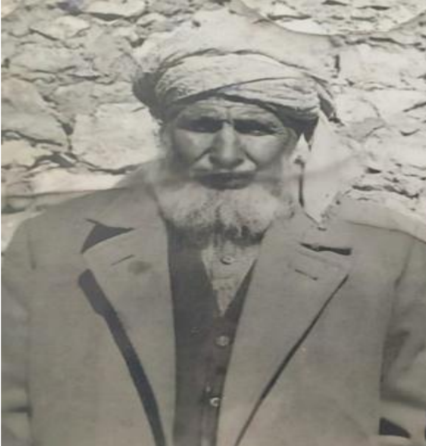
Şakır Manaz

Şakır Manaz Yusufun oğludur. 1935 Boşat doğumludur.
Meşhur Marangoz sanatıyla Silvanın tanınmış insanlarındandır. Şeyh Zeydin Turbe bakımı tarihi geçmişine duyarlı olan Şakir Manaz 29-05-2006 vefat etmiştir.

SÜLEYMAN MEYGİL

(Mala Apı Sılo)

Remezan Meygil

M.Can Meygil

HESEN'Î USIV

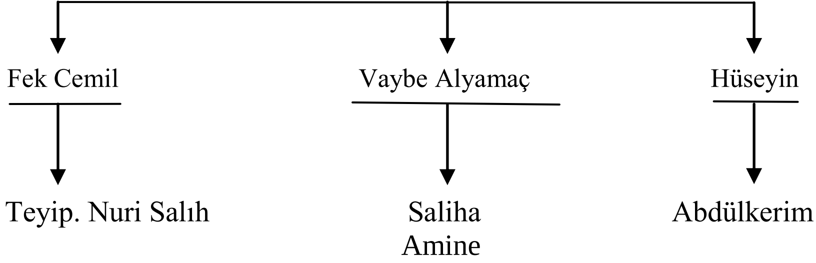
(Mala Hesen'ı Usıf)

YUSUF MEYGİL

Hasan Meygil

Fek Cemil → Teyip. Nuri Salıh

Vaybe Alyamaç → Saliha, Amine

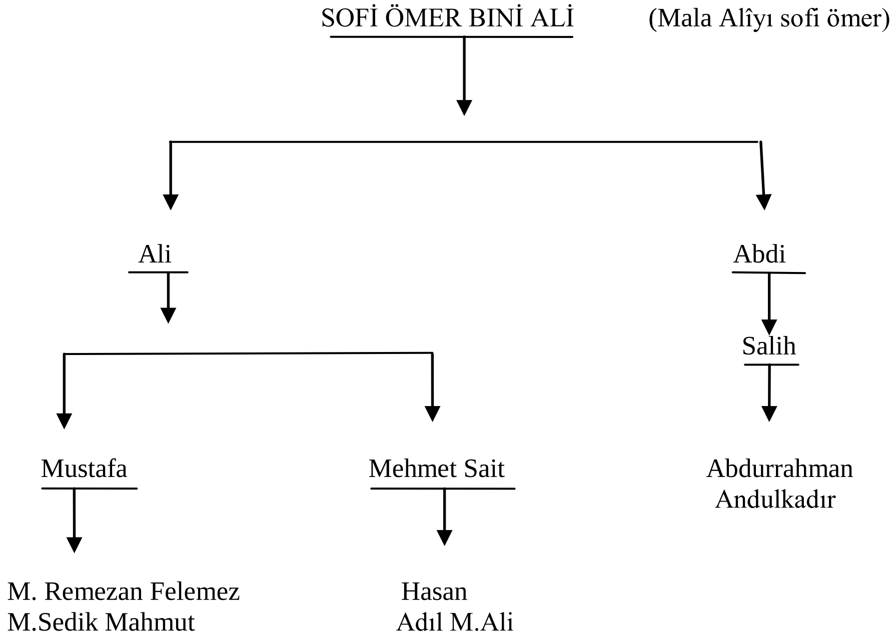
Hüseyin → Abdülkerim

Abdulkerim Meygil

SOFİ ÖMER BINİ ALİ

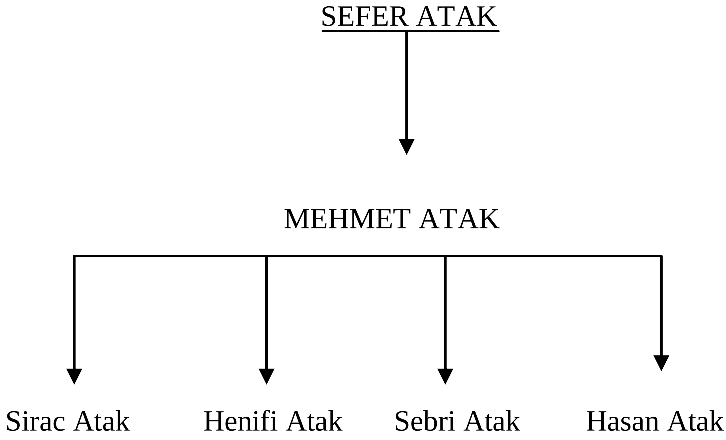
Yukarıda Şeyh Zeydin konulu resmi senette davacı olarak ismi geçenlerden biride Sofi Ömer bın Alidir.

Molla Ramazan Meygil

BEKIRBEG SOY AĞACIN BİR DALI D.BAKIR PİRİNÇLİK
(MALA MÜHEMEDÎ SEFO)

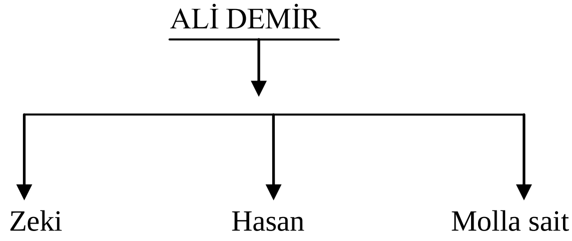

Henif Atak

Siraç Atak

Mehmet Atak

BEKIRBEG SOY AĞACIN BİR DALI D.BAKIR. DİCLE PINAR MEZRASI
(Balya)

Ali Demir

Mustafa Demir

BEKIRBEG SOY AĞACIN BİR DALI BİSMİL KAĞITLI KÖYÜ

Aziz Karaaslan

Abdulcebar Karaaslan

Münir Karaaslan

Zülkif Karaaslan

Eylem
Savaş
Barış

Selahettin Karaaslan

Mehmet
Kadri
Aziz
Deniz

Ceddimizi Rahmetle Anıyoruz

ŞEYH ZEYDİN TÜRBESİ

Mezar ve kapristanlar ziyaretleri hakkında Peygamber Efendimiz şu duayı yapmıştır.
Selam size, ey bu diyârın mü'min ve müslim Halkı! inşâallah yakında bizde aranıza katılacağız. Allâh'ın bizi de sizide bağışlanmasını dilerim.
Türbe ve kabristan ziyaretlerinde yapılacak dua peygamber efendimizin bize bildirmiş olduğu doğrultusunda yapılmalıdır.
Türbe ve mezarlıkları ziyaret ettiğimizde yalnız ALLAH'A yalvarılır ve yalnız ondan istenilir.
Ondan başka hiçbir şekilde hiç kimseden bir şeyler istenilemez.
Hiç bir ölü insan'a fayda sağlayamaz, ölüden bir şey de beklenemez.
Ancak ALLAH'TAN istenilir.
Nesep ve soy hiç kimseyi kurtaramaz.
ALLAH istemedikçe, hiç kimsenin hiç kimseye faydası da olamaz.
Hiç kimse bizleri ALLAH'IN azabından kurtaramaz.
Yüce rabbimiz herkesi kendi yaptığıyla sorguya çekecektir.
Şeyh Zeydin'de bir kuldur.
Yüce Rabbine hakkıyla kul olmaya çalışmıştır. Yaşamış olduğu olaydan dolayı Boşat Köyü'ne sığınmıştır.
Uzun süre dağlarda, mağaralarda, inziva hayatı yaşamıştır.
Hayatı hikmet dolu ölüm kalım mücadelesi söz konusu olmuştur.

ALLAH’IN yolunda mücadele verdiği bunca zorluklar sonucunda ALLAH da manevi kazanımlarla tarih boyunca kendisini topluma sevdirmiştir.
Kurduğu tekye, ilim irşadı, ile ilgili yürüttüğü bütün dini çalışması, bizler için örnektir.
Adına bulunmuş mülkiyetini kendi evladına vakıf etmesinden dolayı, onun geçmişte yaşadıkları konularıda günümüze kadar bizlere aydınlık getirmiştir.
Yaşatmış olduğu bu hayırlı kalıntılarından olmasaydı bizlerde bu gün yaşadığı tarihindende bilgisiz olacaktık.
Kendi eli ile yazdığı bilgileri olmasaydı soyundan gelen bilginlerde bir şey yazamayacaktı.
İbrahim ve arkadaşları günümüz tarihinde önem taşıyan onun vakıf senedini resmiyete geçirmeselerdi, bu gün ben de bu kağıda hiç bir şey yazamayacaktım.
Çünkü tarih ancak, resmi belgelerle kendini ispat etmektedir.
Eğer bu yazmış olduğum bilgiler, bir değer taşıyorsa kendilerinden kaynaklanmaktadır.
Eğer bu soy, toplum içerisinde dine duyarlılığı önde görülüyorsa, büyüklerinin sayesindedir.
Eğer bu soy saygı görmüşse, büyüklerinin sayesinden gürmüşlerdir.

Eğer geçmişi araştırırsanız büyüklerimizin başlarına gelen büyük olaylar dini değerlerinin gerekliliğinden kaynaklandığını gürülmektedir.
Çünkü onlar bizim için bu fani dünya hayatı deyil ebedi hayatımızı kurtarmayı hedeflemişlerdir.
Tekrar tekrar büyük ecdadımız Şeyh Zeydin’i ALLAH’IN selamıyla selamlıyorum.
Yaşamak zorunda kaldığı hicret meşaketi, Rabbi’ne karşı tevekkül,sabır ve Samimiyeti’nden dolayı büyük mükafatlarla şereflenmeyi yüce rabbimden diliyorum.
Muhakkak ki bizlerde ölüp onların arasına katılacağız.
Yüce Rabbimiz şu ayeti kerimeyi uygulayıp faydalanmayı hepimize nasip etmeyi diliyorum.

Ey iman edenler! ALLAH’TAN sakının ve herkes yarına ne hazırladığına baksın. ALLAH’TAN sakının! çünkü ALLAH yaptıklarınızdan haberdardır

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْۚ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَاماً

Rasûlüm! De ki: “Eğer kulluğunuz ve yakarmanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin ki?

Yüce Rabbim bu ayeti kerimin hürmetine şu aşağıdaki duayı her namazda hepimize okumayı nasip etsin.

سَيِّدُ الإِسْتِغْفَار

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي
وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا
اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ،
أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي
فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

TÜRKÇE OKUNUŞU

ALLAH’IM Sen benim Rabbimsin. Senden başka illah yoktur.
Beni, sen yarattın Ve ben senin kulunum.
Gücüm yettiğince sana verdiğim ahd ve va’d üzereyim.
Yaptıklarımın şerinden sana sığınırım.
Üzerime olan nimetini ve de günahlarımı kabul ve itiraf ediyorum.
Beni bağışla. Şübhesiz günahları ancak sen bağışlarsın.

KÜRTÇE OKUNUŞU

Yarabbi! tü xüdyîmînî. bıxeyrî te İlah tünün.
Xülkiyetamın te kırîye ez evdîteme.
Bî Qederî Qüwetaxü ez lıser wı wedu ehda xüme.
Jıber şerî kırınî wan günahıxü ez hiviya afyî jıte dıkım.
Wan nimetî küte lımın kıriye o wan günahı kümın kıriye ez Qebulu itiraf dıkım yarebbi tömün afu bıki jıte bıxeyri kesimın afu bıke tüneye.

MOLLA MUHAMED'İN HAYATI VE ESERLERİ.

Molla Muhammed Ekici (Heldewi)

Molla Muhammed Ekici Hicri 1303 Helda Köyü'nde doğmuştur. İbrahim bıni Şeyh Hasan'ın ikinci oğlundan gelme Ömer ekici'nin oğludur.
Annesi boşat köyü Mira soyundan velinin kızı Medine'dir.
Küçük yaştayken babasını kaybeder, amcası Seyit Süleyman'ın hima-ye-sinde medrese eğitimi alır. İlk tahsiline Helda Köy İmamı Bahça Şeyhlerinden, Şeyh Halid'in yanında başlamıştır.
İcazeti Silvan Müftüsü Molla Abdurahman Yardımcı'dan almıştır.
Şafii fıkhı ile ilgili "El-Envar" adlı esere hakim olmakla meşhur olan Molla Muhammed bir çok hoca gibi mütevazi abidane bir hayat yaşamıştır. Silvan'ın Bahça Köyü'ndeki şeyhlere intisap etmiştir.
Molla Muhamed Şeyh Zeydin soyunun tanınmış alimlerindendir.
Genel hayatı Helda Köyü'nde imamlık yapmakla geçmiştir.
Kendisinin soyundan gelenlere Malla Melle denilmiştir.
Heldewi lakabıyla tanınmış olan Molla Muhammed 1950 yılında Helda Köyü'nde vefat etmiştir.

HAYAT’AN ETKİLENMİŞ OLDUĞU BİR OLAY.

Molla Muhamed eğitiminde ilerlemiş olduğu bir dönemde, tılşam’ı isimli Köy’e giderek, Şeyh Ömer’in yanında gerekli eğitimin tamamlamasını ister.

Siyasi olayların yaşanmış olduğu o dönemde Şeyh Ömer kendisine, evladım, bilindiği üzere ortam iyi değildir, zaten bugün yarın ayağımızdan tutup mağaralardan çekerler.

İlim tahsilinde sen zaten ilerlemişsin git öğrendiğinle amel et bu senin için yeterlidir.

Molla Muhammet oradan geri döner ve bir müddet eğitimi ile ilgili devamsızlık yaşamıştır.

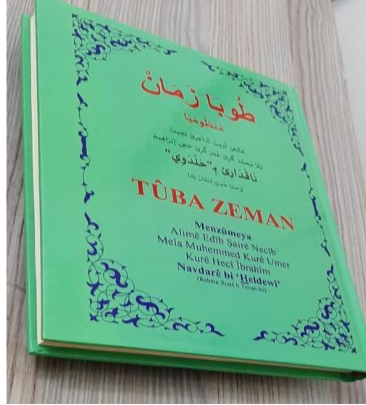
O arada köy ağası kendisini şahneliğe çağırır. Silah alıp muhasebeciliğe başlar.

Göreve başladığı ilk günlerinde, akşam ve yatsı arasındaki bir zamanda köyün dağlık tarafından eve dönerken, sen silah için yaratılmadın diye bir ses duyar.

Korku haliyle eve gelir yaşanan bu olayı amcası Seyit Süleyman’a anlatır.

Seyit Süleyman, ağaya giderek silahınız bize uygun olmayacağını belirterek silahı geri iade etmiştir.

TUBA ZAMAN

Kendim daha çok küçük yaşlardaiken üzelikle sabah namazından sonra babamın okumuş olduğu tuba zaman kasidelerinden çok etkilenirdim. Kasidelerde değer taşıyıcı anlam içerikli sözlerin hayranıyla büyüdüm. Bu etkileyici sözler hayatımı şekillendireceğine inanıyordum. Uzun süre kayıp olan tuğba zamanı aradım.

TUĞBA ZAMAN

1940 lı yllarında yazıpta Matbaada basamadığı nedeniyle kayıba uğramıştır.
Uzun zaman arama çabası sonucunda 1992 de Bezvan Köyü Şeyhlerinde bulunmuştur.
TUĞBA ZAMAN eskiyip yıpranmasından dolayı Molla Muhamedin torunu Şeyh Selim değerli aracılığıyla 25. Aralık1993 tarihinde Molla Zeynel Abidin tarafından yeniden yazmıştır.
Molla Zeynel abidinTuğba zaman yazarken Molla Muhamed'in üstün zeka sahibi Şair Eser öğreten kişiliğini üğrenince çok etkilenir.
Budan dolayı kitabın kapak bülümünde Şu sözleri bırakmıştır.
Menzûmeya Alımé Edîp Şairé Necîp Mela Muhamed Navdarı bî Heldewî kendisi yazmıştır.
114 sayfalık Tûba Zaman 1993 te dürt adet fotokopisi çekilmiştir.
Molla Muhamedin oğlu Molla cemalın isteği özerine ve kendisininde kitaptan etkilenerek türkçe çevirisini 210 yılında Molla Muhamet Garisi hazırlamıştır. Bilgisayar ortamına İstanbulda Molla Abdulselam bıcırmani hazırlamıştır. 2020 de çoğaltılmıştır.

TÜBA ZAMAN'IN ÖNSÖZÜ

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHÎM

Hamd, Alemlerin Rabbi Allah'a, salat ve selam kainatın efendisi son peygamber önderimiz Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhiveselem) ve O'nun ehli beyti ve ashabı üzerine olsun.Öncelikle bu çalışmayı kaleme almamız, Allah rızasına nail olmayı istememizdendir.
Bu kitabı okuyacak okurlarımızdan beklentimiz, her fâni gibi bizlerin de hata edebileceğini göz ardı etmemeleridir. Bilakis, yaralı kardeşlerimize derman olacak birtakım nükteleri kendilerine ulaştıracağımızdan bizlerle iftihar etmelerini ümit ediyoruz.Yazdığımız bu kitapta insanoğlu için dîni mübîni İslâm'ın mesajlarını beyan ettik. Çalışmamızda Şeyhül İslam İmam Gazali'nin Minhâcü-l Âbidîn adlı eserinden ve de Mevlana Celaleddin Rumi'nin Mesnevi adlı eserinden istifade ederek onların kelamlarından bazılarını nazım haline getirdik. Buradaki gayemiz, yoldan sapmış gaflet uykusundaki insanlara yardım etmektir. Bu duruma hüzünleniyor ama çabalayanın oturan kişiden faziletli olacağını bildiğimizden Zülfikâr kılıcı misali elimizdeki kalemle küffarın beldelerini fethetmeyi istedik. Bu kitabı yazmada yeteri kadar sermayemiz olmasa ve de haddimizi aşsa da iki oğlumun (Abdurrahman ve Mustafa) her gece birkaç yaprak yazmam için dua ederlerdi ve benim kalkıp yazmam onları ne kadar sevindirsede benim bu dünyada yüzümü kararttı. Kitabımıza Tûbâ Zemân ismini verdik. Önceden yazılmış birçok Kürtçe manzum eser bulunmasına rağmen "Her Yeni Lezzetlidir" kaidesi gereğince asrımıza hitaben bu eseri Kürtçe dilinde kaleme aldık.
Eseri Kürtçe yazmamıza başka bir vesile de medresede Kürtçe bilen talebelerinin istifade etmesini ümit etmemizdir.
Ey imam dostlarım! Beni yazdıklarımın kusurundan dolayı azarlamayın, beşikten bir çocuk gibi görün. Hassan b. Sabit (radiyallahu anh) gibi belâgatımız yoktur. Ve haddim değildir. Şeyh Abdurrahman Aktepi gibi sözlerim tatlı, Ahmedi Hânî veya Molla el-Cezerî'nin yazdıkları gibi veciz olsun. Aslan ile merkebin farkını bilmez misiniz? Bizim durumumuzla onların durumu buna benzer. Eserimden istifade edecek kardeşlerim! Beni hayır dualarınızdan mahrum bırakmayın. Çünkü ben kabir karanlığının zindanında esir olmuş olacağım. Rabbim eserimizi ihtiyaçlara cevap, etrafa aydınlık ve kitabı okuyanları da tefekküre vesile kılsın. Ya Rabbi! Şu fakiri bağışla. Şüphesiz sen cömert ve rahmeti sonsuz olansın.

Molla Muhamet Ekici

TÜBA ZAMAN

Me Ezmu Niyetkır bıkım xızmetî
Di tee dibî Enfal jıber himmetî
Meani Nezimkır kelamî bınur.
Lıbın saî tuba lıser gohı tur.
Meserver imamı Gazali gelek.
Mewaiz bî manen Süheyla felek.
Bî kürdi Nezımkır jîbi gawiya.
jıxesta derinin hınık tawiya.
Kü lewra me keste jıherbî hınek.
Hılinim jımeydanı Rumu fırıng.
Dî destî mexame weki Zülfikar.
Fetıhkım hemi keşwerî bu küfar.
Me tesmiyıda ew bı tüba zaman.
Xüdaya bıke Züxru Kehfı eman.
jı seb ül mesani mekın mın jıbir.
Dî zindanî kebrî we mame esir.

Lımın dergahı fatiha hun vekin.
Bitexsisî ixlas lımın hediyekın.
Bıbıjın İlahi tüwi bîkesi.
Efuki kerimi jı Rehmet besi.

Molla Muhamet Ekici

MOLLA MUHAMET'TEN BİR SÖYLEŞİ

HELDA KÖYÜ DIK ÇEŞMEYE YAKIN KAYA GÜLGELİĞİ.

Dık çeşmenin 20 metre yokuşunda görülmekte olan yer 1940'lı yıllarda Molla Muhammet yaptırmıştır.
Köy mezarlığın bitişiğinde büyük kayanın gölgesi özellikle öğleden sonra burada cemaatle namaz kılmış çocuklara Kuran eğitimi verilmiş ve dini sohbetler alanı olarak kullanılmıştır.
Yaz aylarında özellikle öğleden sonra sıcaklığın bastığı saatlerde, serinlik nedeniyle çeşmenin başınde insanların bir araya gelmeleri yaşana gelmiştir. Bundan dolayı özelikle ikindi namazında camii cemaatinin sayısı azalınca Molla Muhamet köylü ile el birliği yaparak burayı uygun bir duruma getirerek ikindi namazı burada kılınmış ve burayı devamlı dini sohbet ve nasihat alanı olarak kulanmıştır.
Bu sohbetlerinden biri kendisinin yeğeni Mahmut Kürküt anlatıyor: Molla Muhamed burada yapmış olduğu bir sohbetinde şöyle bir anlatımı oldu.
Bir zaman gelir haramdan sakınmak çok zorlaşacağından konuşuyordu, dinleyicilerin içerisinde biri dedi ki, "Seyda, öküzlerimle gidip tarlamı sürüp buğdayımı eker geçimimi yaparım niye haram olacak ki?" Seyda bu soruya karşı şu cevabı verdi: "Bir dizlik kar yağmış olduğu bir gecede, sabahleyin kapında iki jandarma karakola gelmeniz gerekiyor deseler, sen bu kara basmadan gidebilir misin?" dedi, adam "hayır" dedi, "işte böyle zorlaşacaktır."
Başka bir sohbetinde şöyle diyordu: "Bir gün gelir evde kaç kardeş varsa 'herkes benim gibidir' diyecekler." Ben dedim ki "alimlere soracağız, alimler olmayacak mı?" "Onlar da biri böyledir diğeri yok böyledir diyecekler, 'herkes benim gibidir' diyecekler." Peki ne yapmamız gerek o zaman, şöyle dedi, "eski alimlerden neyi öğrenmişseniz onunla amel edin.

MOLLA MUHAMED'İN ÖLÜMÜ İLE İLGİLİ BAZI BİLGİLER

Molla Muhamedin Hastalığı ve ölümü ile ilgili onun hanımından edinilen bigilere güre Hastalığı bir kaç günlük bir süre olmuştur. Sabah namazının zamanıyla Hastalığı artığını fark ettim. Camiye gidemeyince de endişelenmiştim.
Kendisine birilerini çağırıp bir çareye baş vuralım deyice bu saat namaz ve ibadet saatidir kimseyi zikrinden etmeyin dedi.
Benim camiye gidemediğim halde cemaatten birileri buraya gelir dedi.
Birazdan amcasının oğlu Hüseyin Filiz kayın biraderi süleyman muğurtay ve birkaç kişi geldiler. Hastalığı hakında kendisine bir şeyler sordular.
Kendisi kur'anı okuduğu gibi onlarada kur'an okuyun tafsiyesinde bulundu ve güneş doğmadan vefat etti.

NAİF ULAŞ.1943 - 2005

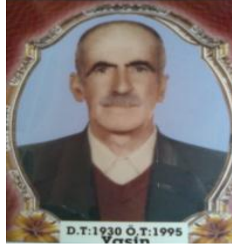
Molla Muhamedin ölümü ile ilgili yeğeni olan Naif Ulaş'tan dinlenilmiştir. Naif 1943 Helda doğumludur. Yaşamış olduğu yürenin tanınmış insanlarındandır. Silvan'a taşıyıp burada yaşama düneminde kereste sektoründe hizmeti olmuştur. Naif Anlatıyor: Amca Molla muhamedin vefatında her ne kadar küçük olsamda Kendisinin nasıl bir konum'da olduğunun farkında idim. Kendisinin ölümü yüremizde yaşanan alimlerin arasında'da önemli bir kayıp olduğunun bilincinde idim. Bütün köylü deneyimi ve bilgeliği'iyle yeri doldurulmayacak bir boşluk bıraktığının acısıyla yaşıyorlardı. Kendisi vefatından önce ölürsem Molla Musa benim defin hizmetimde bulunsun diye amcasının oğlu Hüseyin filiz'i bilgilendirmişti. O tarihte Molla Musa (Bülbül) gündüz köyünde imamlık yapıyordu. Seyit silsilesinden gelen Molla Musa Badıkan Mala esmî lekabıyla tanılır. Hüseyin amca Molla Musayı köye getirmek için birkaç kişiyi gürevlendirince bende onlarlala beraber gitmiştim.
Gündüz köyünde onu ata bindirerek köye getirdik. Molla Muhamed'in ölümü ile ilgili yıkanmasından kabre konuncaya dek Molla Musa kendisiyle ilgilenmiştir. Molla Muhamet 1950 tarihinin son baharında vefat etti. Kendisi için yüce rabbimden rahmet diliyorum.

MOLLA MUHAMED'İN ÇOCUKLARI.

Nurettin Ekici

Nurettin Ekici 1915 lerde Helda köyü doğumlu Molla Muhamedin birinci evliliğinden gelmedir. Annesinin adı Hatun Muğurtaydır.
Zeki kişiliğiyle Molla Muhamedin sevdiği çocuklarndan olan Nurettin evlenme çağına gelmeden genç yaşlarda vefat etmiştir.

Yasin Ekici

Yasin Ekici 1930 doğumlu Molla Muhamedin büyük oğludur. Yirmi yaşında iken babasını kayıp eder. Aile geçimi nedeniyle okumamıştır. Köyde rencberlik yaparak kardeşlerini medreselerde okutmuştur. Yasin Ekici 1995 de vefat etmiştir.

Molla Abdırahman Ekici

Molla Abdurahman Molla Muhamed'in ikinci oğludur.
1931 Helda Köyü'nde doğmuştur.Yaşadığı yöre medreselerinden eğitim alır. 19 yaşındayken babasını kayıp etmiştir. Babasının vefatından sonra Helda Köy İmamı devamına kendisi getirilmiştir. Hazro'nun Örgen Köyü, Azraila, Diyarbakır Kozan ve Silvan'da imamlık yapmıştır. Resmi kadro girişiminde bulunmamıştır. Yaşadığı hayatı takvaya yönelik fahri imamlık yaparak hayatını sürdürmüş olan Molla Abdurrahman 1996 tarihinde Silvan'da vefat etmiştir.

Molla Mustafa Ekici

Molla Mustafa 1937 Helda Köyü doğumludur. Molla Muhammed'in üçüncü oğludur. On üç yaşında babasını kayıp eder.

Medrese eğitimini Molla Musa'nın yanında tamamlar.

Molla Mustafa Hazro'nun Berbuş Köyü (Mutluca) Bismil'e bağlı Sofya (Erler) Köyü'nde fahri imamlık yapmıştır. 1970'li yıllardan sonra Silvan'da yaşamıştır. Zeki, Bilgin, Silvan'ın tanınmış insanlarındandır.

Olgunluk çağın başında iken kalp krizi sonucu 28 Aralık 1985 tarihinde vefat etmiştir.

Selam Ekici

Selam Ekici 1939 Helda köyü doğumludur. Molla Muhamedin dürdüncü oğludur. Bir dünem Köy muhtarlığ yapmıştır. Köy ortamında Selamı Seyda lekabı almıştır. Mert Kişiliğiyle tanınan selam Ekici 1998 de vefat etmiştir.

Molla Cemal Ekici

Molla Cemal 1950 Helda Köyü doğumludur. Molla Muhammed'in beşinci oğludur. Medrese eğitimini Şeyh İstianeddin Seyhan'ın yanında tamamlamıştır. 1973 yıllında Helda Köyü'nün imamlığına getirilir. Babası olduğu gibi kendisi de uzun süre Helda Köyü'ne imamlık görevinde bulunmuştur. Daha sonra Silvan'ın Kaniya Zazo isimli camiinde görevine devam eder. O yıllarda ilahiyat ve imam-hatip mezunu yeni atanmış imamlar genellikle Hanefi mezhebi üzerine ihtisaslıydılar. Bölgeye atanan imamların Şafii Mezhebi ve bölge uyumlarını sağlamak amacıyla kendisi bölge uyum dersleri vermiştir. 1990'lı yıllarda imamı olduğu camii'yi yenileme, büyütme, minare kurma hizmetinde bulunmuşolan Molla Cemal Silvan'da yaşamaktadır.

MOLLA MUHAMED'İN KASİDELERİ

BAHARA HELDEWİ DURE

Bahara Heldewî dûre. Ku zozanê wî meşhûre. Bi navê xoce mexrûre. ila en ye'tîhîl- xübra

Xerîfe zulmeta ebra
Hilanî rohnîya bedra
Şeveq nadin di van emra
Siwa qed tetleu'z- zehra

Xerîfe derdê wî kûre
Bi neqş û yaziyê hûre
Hukumdare çi teymûre
Feyezdadu bina zecra

Xerîfe bê tedarekbun
Ne mizgîn û qerarekbun
Li min xemha mübarekbun
Hemîdnahu lehu şukra

Bihar bata li erwaha
Bi reng û lewn û eryaha
Xezaya can û eşbaha
Bi enfahin lena dehra

Bihar bata li van wara
Ku xunce bişkufe j xara
Me dil xweşbe ji esrara
Elem neşreh leke sedra

Biharhat pir bişahîbun
Bi avazî melahîbun
Belabil pir mubahîbun
Bi fîrdewsîn fîhi nehra

Xerîfe alem pej murde
Di cewrê zalimek ferde
Ji exlaleş kî mîn berde
Elellahî lehu ecra

Xerîfe dil ku metmûse
Zelîxa bintu Teymûse
Ji boYûsuf jı mehbûse
Bi buhtanin fîhi nukra

Xerîfe pir şikestîme
Seqîmu lew ne hestîme
Ciger mesmum û gestîme
Fî esrî tammetil- kubra

Bihara ber gulîstana
Bi zerwazadibistana
Me bûrandin zivistana
Bi'uzrin be'dehu nezra

Bihar xweşbu di Nîsanê
Di bîst û yek ji îhsanê
Bi hûra şibhê însanê
Fî ednin zanehu qesra

Xwezî bata biharame
Qewî bibya hewarame
Ku mehder be zirarame
Fela e'sî leke emra

Xerîfe pir bi îsrafe
Qîtale her ne însafe
Difetrek pir ji elfafe
Meta kane lena nesra

Xerîfe nabînim şemsa
Nenasim barih û emsa
Qe nagoşim siwa hemsa
Kemafîn- neşetil- uxra

Xerîfe dil bi sazê ze
Bi zulma wxe çi wxinrîz e
Hilanî textê Belqîze
Bi nefxin ufrixu qitra

Li me carek bihar bata
Ku eksa can û mîr'ata
Bida erd û semawata
Beşîren cae bîl- buşra

Biharbata li ebdala
Tesellî da dilê vala
Bida te'bîrê ehwala
Fîru'ya e'sîru xemra

Bihara Heldewî dûre
Ku zozanê wî meşhûre
Bi navê xoce mexrûre
Ila en ye'tîhîl- xübra

٣- خُرَيْفَه ظُلْمَتَا أَبْرَا

خُرَيْفَه ظُلْمَتَا أَبْرَا * هِلَانِى رُوهْنِيَا بَدْرَا
شَفَقْ نَادِنْ دِ قَانْ عُمْرَا * سِوَى قَدْ تَطْلَعُ الزَّهْرَا

بِهَارْ بَاتَا لِأَرْوَاحَا * بِرَنْگُ ولَوْنُ وأَرْيَاحَا
غَذَايَا جَانُ وأَشْبَاحَا * بِأَنْفَاحٍ لَنَا دَهْرَا

خُرَيْفَا دَرْ ژِ مَه طَنْگَه * بِرَعْدَا پُرْ هَزَارْ دَنْگَه
لِأَزْهَارَا نَمَا رَنْگَه * مَآلُ أَمْرِهَا خُسْرَا

بِهَارَا دَرْ سَنَا طُورِى * بِدَه لَيْلَا مَه پُرْ نُورِى
بِدِيتَا بَيْتُ مَعْمُورِى * لِكَىْ نُحْيِى بِهِ الْكَسْرَا

خُرَيْفَه دِلْ بِسَا زِيزَه * بِظُلْمَا خَوه چُو خُونْرِيزَه
هِلَانِى تَخْتِىْ بَلْقِيزَه * بِنَفْخٍ أُفْرِغُ قَطْرَا

لِمَه جَارَكْ بِهَارْ بَاتَا * كُو عَكْسَا جَامُ ومِرْآتَا
بِدَا أَرْضُ وسَمَاوَاتَا * بَشِيرًا جَاءَ بِالْبُشْرَى

خُرَيْفَه پُرْ شِكَسْتِى مَه * سَقِيمُ ولَوْ نَه هَسْتِى مَه
چِگَرْ مَسْمُومُ وگَسْتِى مَه * فِى عَرْصِ طَامَّةِ الْكُبْرَى

خَوزِی بَاتَا بِهَارَا مَه * قَوِی بِبْيَا هَوَارَا مَه
کُو مَهْدَرْ بَه ظِرَارَا مَه * فَلَا أَعْصِی لَكَ أَمْرَا

خُرَيْفَه دَرْدِیٚ وِیٚ کُورَه * بِنَقْشُ ویَازِیِیٚ هُورَه
حُكِمْدَارَه چِه تِيمُورَه * فَيَزْدَادُ بِنَا زَجْرَا

بِهَارْ بَاتَا لِقَانْ وَارَا * کُو غُنْچَه بِشْکُفَه ژْ خَارَا
مَه دِلْ خُوشْبَه ژِ أَسْرَارَا * أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَا

خُرَيْفَه عَالَمْ پژْمُرْدَه * دِ جَوْرِیٚ ظَالِمَكْ فَرْدَه
ژِ أَغْلَالَشْ کِی مِنْ بَرْدَه * عَلَى اللّهِ لَهُ أَجْرَا

بِهَارَه بَرْ گُلِسْتَانَا * بِزَرْوَازَا دِبِسْتَانَا
مَه بُوَرَانْدِنْ زِڤِسْتَانَا * بِعُذْرٍ بَعْدَهُ نَذْرَا

خُرَيْفَه پُرْ بِإِسْرَافَه * قِتَالَه هَرْ نَه إِنْصَافَه
دِ فَتْرَاكْ پِرْ ژِ أَلْفَافَه * مَتَى كَانَ لَنَا نَصْرَا

بِهَارْ بَاتَا لِعَبْدَالَا * تَسَلِّيدَا دِلِیٚ ڤَالَا
بِدَا تَعْبِيرِیٚ أَحْوَالَا * فِی رُؤْيَا أَعْصِرُ خَمْرَا

خُرَیْـفُ مَـا فِیـهِ الصَّـوْتُ * سِـوَی بَـرْقٍ بِـهِ الْمَـوْتُ
فَمِنْهَـــا أَیْنَمَـــا الْفَـــوْتُ * وَلَـا مِـــنْ دُونِهَـــا سَتْـــرَا
بِهَـارَه صُـۆرْ بُونَـه لَالَـه * بِأَنْـدَامْ شِـبْهِێ یَـكْ سَـالَه
لِهَمْبَـــرْ نُقْطَـــهءِ خَالَـــه * كَمَـا لَـا نَسْـتَطِیعْ صَـبْرَا
خُرَیْفَـه بِـێ تَـدَارُكْ بُـونْ * نَـه مِـزْگِینُ وقَـرَارَكْ بُـونْ
لِمِـنْ غَمْهَـا مُبَـارَكْ بُـونْ * حَمِـــدْنَاهُ لَـــهُ شُـــكْرَا
بِهَارْ هَاتْ پُرْ بِشَاهِی بُونْ * بِـــآوَازِێ مَـلَاهِـی بُـــونْ
بَلَابِـلْ پُـرْ مُبَاهِـی بُـونْ * بِفِـــرْدَوْسٍ فِیـــهِ نَهْـــرَا
خُرَیْفَـه دِلْ كُـو مَطْمُوسَـه * زَلِیخَـــا بِنْـــتُ طَیْمُوسَـــه
ژِ بُـۆ یُوسُـفْ ژِ مَحْبُوسَـه * بِبُهْتَـــانٍ فِیـــهِ نُكْـــرَا
بِهَـارْ خَوشْ بُـو دِ نِیسَـانِێ * دِ بِیسْـتُ وِیَـكْ ژِ إِحْسَـانِێ
بِحُـــورَا شِـــبْهِێ إِنْسَـــانِێ * فِـــی عَـــدْنٍ زَانَـــهُ قَصْـــرَا
خُرَیْفَـــه نَـــابِینِمْ شَمْسَـــا * نَنَاسِـــمْ بَـــارِحُ وأَمْسَـــا
قَـه نَاگُۆشِـمْ سِـوَا هَمْسَـا * كَمَـا فِـی النَّشْـأَةِ الْأُخْـرَی
بِهَـــارَا **حَلْـــدَوِی** دُورَه * كُـو زُۆزَانِـێ وِی مَشْـهُورَه
بِنَـــاقِێ خُۆجَـــه مَغْـــرُورَه * إِلَـــی أَنْ یَأْتِیـــهِ الْخُبْـــرَی

EY ŞİMALA

Ey şimala me feda bit ji te ra rûh û serî
Tu bilez merudeke ber saeta alî derî
Bêje enma û salatan ûselamê seherî
Bi Hebibê Medeniy û bi Resûlê Müdderî

Ey şimala da kû xesma can muqarin bi tera
Bi gelek hürmet û adab û ebîr û ettera
Dîlberin daîreê heqin jixüşûş û xetera
Hêj bi Xweyne xweş selaman li simaê qemerî

Eyşimala rûhfedame ji tera carek veke
dergehê tewla kumeytê li sehîsê meheke
Şibhê şalûrê bi xweynim lew di narê hicrete
Bi sedaê erxenûnê bi lisanê beşerê

Ey şimala me nema rewşen û çav û besere
Rehguzarım rehnizanim wer bedila min here
Menzil û çetra hekîma li me d'isa bizvire
Ji mera bîne peyelan û furûğxê beserê

Eyşimala were îro tu mucawizbe hudûd
Da musaid be li me daîreê çerxê kebûd
Yan bi keywane bi weslim bi tilisma ya wedûd
Çi gelek mesûde tali' bi vî terzê beglerê

Eyşimala bes û ehzanê bêj merd û geda
Tu bıke me'rudê quba exder û babê Xuda
Kesnedi carek li hêsîran ewî dergeh veda
Lew kewneyn û duhûra huwe xeyrul beşerê

Eyşimala tu li ber dergeh bi xweyne erdihal
Bi edeb nalende be bêjî merîdî min nehal
Xweşnesîmî emdixwazin bi me ra bêtin heval
Da bibînê melhema rîş û şewata seqerê

Ey şimala kamiranî lê ji te yekdem vebest
Sermedî gerden firaz û wemüzaffer jê bixwest
Heldewî dîrîniy û nûçîs vemayê dilşikest
Tu livê dewrê beşîrê ğxweş beşarati were.

1- أیْ شِمَالا مَه فِدَایِتْ ژِ تَرَه رُوحْ وسَرِی

أیْ شِمَالا مَه فِدَایِتْ ژِ تَرَه رُوحْ وسَرِی
تَو بِلَزْ مَعْرُوضَکَه بَرْ سَاعَتَا عَالِی دَرِی
بِبَرَه أنْمَا ژُ صَلَاتَانْ وسَلَامِیْ سَحَرِی
بِحَبِیبِیْ مَدِینِیْ وبِرَسُولِیْ مُضَرِیْ

أیْ شِمَـالا بَـنَو أحْزَانِـی بِبَرْ مَـرْدُ وگَـدَا
تُو بِکَه مَعْرُوضِـیْ قُبَا أخْضَرُ وبَابِیْ خُدَا
کَسْ نَدِی جَارَکْ لِپِسِیرَانْ أوِی دَرْگَهْ فِدَا
لَوْ دِ کَوْنَیْنْ وَدُهُورَا هُوَ خَیْرُ الْبَشَرِیْ

أیْ شِمَالا دَاکَو خَسْمَا جَانْ مُقَارِنْ بِتَرَا
بِگَلَکْ حُرْمَتْ وآدَابُ وعَبِیرُ وعَطْرَا
بِلَبَرِیْنْ دَائِرَیِیْ حَقِیْ ژِ غَشُوشُ وخَطْرَا
هِیَزْ بِخَوِیْنَه خَوشْ سَلَامَانْ لِسِمَائِیْ قَمَرِیْ

أیْ شِمَالا تُو لِیزْ دَرْگَهْ بِخَوِیْنَه عَرْضِ حَالْ
بِلَبْ نَالَنْدَه بَه بِبِرِی مَرِیضِی مِنْ نَه حَالْ
خَوشْ نَسِیمِی أمْ بِخَوازِنْ بِمَزَا بِبِیْنْ هَلَالْ
دَا بِبِینِیْ مِلْهَمَا رِیشْ وشَوَاطَا سَقَرِیْ

أیْ شِمَالا رُوحْ فَدَامَه ژِ تَرَه جَارَکْ فکَه
دَرْگَهِیْ طَوْلَا کَمِیْتِیْ لِسَهِیسِیْ مَحْکَه
شَبْهِیْ سَلُورِیْ بِخَوِیْنِمْ لَوْ دِ نَارِیْ هِجْرَتَه
بِصَدَاءِ أرْغَنُونِی بِلِسَانِی بَشَرِیْ

أیْ شِمَالا مَه نَمَا رَوْشَنْ وچَاقْ وبَصَرَه
رَهْگُزَارِمْ رَهْنِزَانِمْ وَرْ بَدِیلَا مِنْ هَرَه
مَنْزِلْ وچَتْرَا حَکِیمَا لِمَه دِیسَا بِزْفِرَه
ژِ مَـه رَا بِینَه بَیَلَانْ وفَرُوغِـیْ بَـصَرِیْ

أیْ شِمَالا کَامِرَانِی لِیْ ژِ تَه بَکَمْ قِسْمَتْ
سَرْمَدِی گَرْدَنْ فِرَازْ ومُظَفَّرْ ژِیْ بِخُوسْتْ
ظُلْمَوِی بِبِرِینِیْ ونُوجِیسْ هَمَایْ بِلْ شِکَسْتْ
تُو لِقِیْ نَوْرِیْ بِسَیرِیْ خَوشْ بِشَارَاتِی وَرِیْ

أیْ شِمَالا وَرَه إیرُوْ تُو مُجَاوِزْبَه حُدُودْ
دَا مُسَاعِدْ بَه لِمَه دَائِرَیِیْ چَرْخِیْ کَبُودْ
یَانْ بِکَیْوَانَه بِوَصْلِمْ بِطِلِسْمَایَا وَدُودْ
چِه گَلَکْ مَسْعُودَه طَالِعْ بِقِی طَرْزِیْ بَگَرِیْ

MUNAZERA HELDEWÎ YANÎ QITMÎRÊ HEQÎQÎ BA QITMÎRÊ MECAZÎ

Siyah bextim bila reht im
Xerab dewran û bê weqt im
Di goşê muhrê Lewlak e
Veşarê sayai text im

Xerab roj im di nîv doj im
Ji pir matem Siyapoş im
Derîn zindan û metmur'i
Bila misbah û bê neft im

Ne banat im ne ribat im
Li ber dergeh mexel hat im
Bi ew feyda yedê beyda
Di dil da rîşe axift im

Li zozan im çû tatan im
Di hirza kehfê sultanm
Tilismek xweş teselîbu
Kî men heştê lipey heftim

Di teqrîr hem di teswîrê
Dimeydan hem di nêçîrê
Ez û qitmîr xwe hemtane
Beranber her wekî çîftim

Bilind wesfim sei kehfim
Bi qitmîr çendî her herfim
Di beyna erd û esmana
Wîda jê xwestim û reftim

Çira çûn ew hebu ew ew
Li Tersûsê digel pir xew
Li pey şehbazê eflakan
Menem an sedrei suftum

Ji nêv Qur'an digel ferman
Ezim qitmîrê der dewran
Nehu sed hate tehzîfê
Di nîsfê sanî der keftim

Ji pir cildan meser gerdan
Xerîqê qilzema derdan
Xwedî Nuh û Mesîhîm ez
Ne rencîdê xeta kuftim

Jiyek rengim çidil tengim
Wekî ew murğê bê dengim
Jizilm û cewr û hîcranê
Hinava cumleha bextim

Nezerbazim ser efrazim
Bidergahê te dil xwazim
Çira carek ne guhdarî
Yeqîn xame niye suhtim

Beşîrê min xebîrê min
Qemîsek ew cedîrê min
Di sûka Misr û mazatê
Werînin hûn îza ruhtim

Kî dil şade bila bade
Xuya nabe limin cade
Li pey şopa kumeytê te
Gelek sûsadu lew rehtim

Tilisma me çû resmame
Bineqş û dexm û vesmame
Di ortê da ezim qitmîr
Bi endem lew nejî mehtim

Dibaz elfim ena zehtim
Xelîfê qitmîrê kehfim
Fî erdi sahetîl ulya
Kî men meqûdê ber tehtim

Cîhan ev reng fîxan û deng
Yeqîn yek rusteme der çeng
Di nav dûmanê qitmîrim
Derûnê daîra redim

Dua Îsa dican îsa
Ku yani saxkirim dîsa
Bi değma qitmîrê mîrim
Bi îmza sadiqil wedim

Diçim sayda hemî beyda
Eger sehra eger xeyda
Di îrab û binaê da
Qebîla qeblu û be'dim

Eger qitmîr muaridbe
Digel minder ewaridbe
Bi îlzami dihêlimwî
Kû ew yek tilmîzê Sedim

Bi zîlbanim ne hîrbanim
Wekî qitmîr xwe derbanim
Ki an vî **Heldewî** heyket
Cuzêntedbîrê min qehtim

٢- مُنَاظَرَه حَلْدَوِى يَعْنِى قِطْمِيرِىٚ حَقِيقِى بَا قِطْمِيرِىٚ مَجَازِى

سِيَاهْ بَخْتِمْ بِلَا رَخْتِمْ * خَرَابْ دَوْرَانُ وبِىٚ وَقْتِمْ

دِ گُوٚشِىٚ مُهْرِىٚ لَوْلَاكَ * قَشَارِىٚ سَايَه ئِىٚ تَخْتِمْ

خَرَابْ رُوٚژِمْ دِ نِيقْ دُوٚژِمْ * ژِ پُرْ مَأْتَمْ سِيَا پُوٚشِمْ

دَرِينْ زِنْدَانُ ومَطْمُورِى * بِلَا مِصْبَاحُ وبِىٚ نَفْتِمْ

نَه بَانَاتِمْ نَه رَابَاتِمْ * لِبَرْ دَرْگَهْ مَخَلْ هَاتِمْ

بِأَوْ فَيْضَا يَدِىٚ بَيْضَا * دِ دِلْدَا رِيشَه آخِفْتِمْ

لِزُوٚزَانِمْ چُو طَاطَانِمْ * دِ حِرْزَا كَهْفِىٚ سُلْطَانِمْ

طِلِسْمَكْ خَوشْ تَسَلِّى بُو * كِى مَنْ هَشْتِىٚ لِپَىْ هَفْتِمْ

دِ تَقْرِيرْ هَمْ دِ تَصْوِيرِى * دِ مَيْدَانْ هَمْ دِ نِيٚچِيرِى

أَزُ وقِطْمِيرْ خَوه هَمْتَانَه * بَرَانْبَرْ هَرْ وَكِى چِفْتِمْ

بِلِنْدْ وَصْفِمْ سَهءِ كَهْفِمْ * بِقِطْمِيرْ چَنْدِى هَرْ حَرْفِمْ

دِ بَيْنَا أَرْضُ وأَسْمَانَا * وِدَاعْ ژِىٚ خَوسْتِمُ ورَفْتِمْ

چِرَا چُونْ أَوْ هَبُو عَوْ عَوْ * لِتَرْصُوصِىٚ دِگَلْ پُرْ خَوْ

لِپَــیْ شَهْــبَازِیٚ أَفْــلَاکَانْ * مَــنِمْ آنْ سِــدْرَهءِ سُــفْتِمْ

ژِ نِیــڤْ قُــرْآنْ دِگَــلْ فَرْمَــانْ * أَزِمْ قِطْمِیــــــرِیٚ دَرْ دَوْرَانْ

نَــهُ وصَــدْ هَاتَــه تَحْــذِیفِیٚ * دِ نِصْــفِیٚ ثَــانِی دَرْ کَفْــتِمْ

ژِ پُــرْ جِلْــدَانْ مَــه سَــرْ گَــرْدَانْ * غَرِیقِـــیٚ قُلْزَمَــــا دَرْدَانْ

خَــودِی نُــوحُ ومَسِــیحِمْ أَزْ * نَــه رَنْجِیــدِیٚ خَطَــا کُفْــتِمْ

ژِ یَــكْ رَنْگِــمْ چِــه دِلْ طَــنْکِمْ * وَکِــی أَوْ مُرْغِــیٚ بِــیٚ دَنْگِــمْ

ژِ ظِلْــمُ وجَــوْرُ وهِجْرَانِــیٚ * هِنَاڤَــا جُمْلَهَــا رَحْــتِمْ

نَظَرْبَــــازِمْ سَــــرَافْرَازِمْ * بِــدَرْگَاهِیٚ تَــه دِلْخَــوازِمْ

چِــرَا جَــارَكْ نَگُوهْــدَارِی * یَقِــینْ خَامَــه نِیَــه سُــحْتِمْ

بَشِــیرِیٚ مِــنْ خَبِیــرِیٚ مِــنْ * قَمِیصَــكْ أَوْ جَــدِیرِیٚ مِــنْ

دِ سُــوکَا مِصْــرُ ومَــازَاتِیٚ * وَرِیــنِنْ هُــونْ إِذَا رُحْــتُمْ

کِــی دِلْ شَــادَه بِــلَا بَــادَه * خُویَــا نَابَــه لِمِــنْ جَــادَه

لِپَــیْ شُــوٚپَا کُمَیْتِــیٚ تَــه * گَلَــكْ صُوسَــادُ ولَــوْ رَحْــتِمْ

طِلِسْــمَا مَــه چُــو رَسْــمَا مَــه * بِــنَقْشُ ودَغْــمُ ووَسْــمَا مَــه

دِ أُوْرْتِيْـــدَا أَزِمْ قِطْمِيــــرْ * بِعَنْـــدَمْ لَــوْ نَــڗِی مَحْــتِمْ

دِ بَـــازْ أَلْفِــمْ عَنَــا زَحْــتِمْ * خَلِيفِـــىٚ قِطْمِيــرِىٚ كَهْفِــمْ

فِـــى عَــرْضِ سَـــاحَةِ الْعُلْيَـــا * كِـه مَـنْ مَفْقُـودِىٚ بَـرْ تَحْـتِمْ

جِهَـانْ أَڤْ رَنْـگْ فِيغَـانُ وِدَنْـگْ * يَقِـينْ يَـكْ رُوسْـتَمَه دَرْ چَنْـگْ

دِ نِيـــڤْ دُومَـــانِىٚ قِطْمِيــرِمْ * دَرُونِـــىٚ دَائِـــرَا رَغْـــدِمْ

دُعَـا عِيسَـــى دِ جَـانْ إِيسَـا * كُـو يَعْنِـى صَـاغْكِرِمْ دِيسَـا

بِـــدَغْمَا قِطْمِيـــرِىٚ مِيـــرِمْ * بِإِمْظَـــا صَـــادِقُ الْوَعْـــدِمْ

دِچِـمْ صَـــيْدَا هَمِـــى بَيْـــدَا * أَگَـــرْ صَـــحْرَا أَگَـــرْ غَيْـــدَا

دِ إِعْـــــرَابُ وِبِنَــــائِىٚ دَه * قَبِيـــلَا قَبْـــلُ وُ بَعْـــدِمْ

أَگَـــرْ قِطْمِيـــرْ مُعَارِضْـــبَه * دِگَـــلْ مِـــنْ دَرْ عَوَارِضْـــبَه

بِـــــإِلْزَامِ دِهِـــــيٚلِمْ وِى * كُـو لَـوْ يَـكْ تِلْمِيـذِىٚ سَـعْدِمْ

بِـــذِى الْبَـــانِمْ نَـــه حِرْمَـــانِمْ * وَكِـــى قِطْمِيــرْ خَـــوه دَرْبَـــانِمْ

كِـه آنْ ڤِـى **خَلْـدَوِى** حَـىْ كَـتْ * جُـــزِينْ تَـــدْبِيرِىٚ مِـــنْ قَحْـــتِمْ

* * *

HEWES Û HUBBA CİHANÊ

Hewes û hubba cihanê der beraê me’zilin
Lew betalin cuz xeyala wahidê lem yezelin

Cunbeşê cenba hebaim girdişa deryaê xeyb
Min bi firdewsi di hedyan der tenûrê erzelin

Badeya der Xümi'i saqî tê ji qafa qudretê
Tane noşî kî dizanê qende ewya xenzelin

Sure-i Elhakumu der în Tekasur tu bixwên
Felesewfe te’lemune pişti neyla menzelin

Pişti Besra bit xerabu maye der wêranê war
Hêj sewed çisti bileşker xweş bi derbu meselin

Hel nesîna hukme şîna ayeta yeşwil- wucûh
Qesema der lef’ı xusrinewne şi’r û xezelin

Der qidem xetati kêşa mimûnûnî meyfiroşa
Eyn û cîmi xerqe pûşa qey belaş û hezelin

Yewme yu’xezu binnewasî ey feqîrê zar û asî
Dê çibe bit halê te ewdem ji qira û nuzulin

Heq bi min înfazê kirma kuntu bihî laiqan
Nahiqê merga kerem bum çûn mekes ber eselin

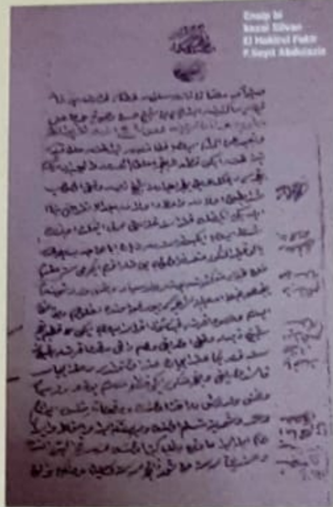
Mensekê ser gohê şahim qitmîrim bê qafûta
Tewlei dergahê Ehmed ne mehînu exzelin

Gertecella bit zemanî bintiqamin zuntiqama
Min Muder ekremÊ xelq û eşrefê her murselin

Min bibexşîne ji bo navê Muhammed Mustafa
Tu biheqqê cumle Qur’an aye-i ser menzelin

Qet mebe mexrur bi navê şêx û zayyê wek mela
Mebe wek **Heldewî** bê dena-i xweş qeselin

ŞEYH ZEYDİN KONULU RESMİ SENET

Halkın Seyitlere beslediği sevgiden korkan zalim idareciler iktidar kaybı endişesiyle zaman zaman seyitleri kılıçtan geçirildiğini tarih sayfalarında geçmektedir.
Bu insanlar genellikle doğu ve güneydoğu bölgelerine kaçarak aşiretler arasına dağılıp gizlenerek hayatlarını sürdürmeye çalışmışlardır.
Zaman devletinin öst kademesinde yaşamış olan Şeyh Zeydin bunlardan biri olarak Urfanın Siverek ilçesine daha sonra Silvanın Boşat köyüne sığınmıştır.
Bir devlet kaçağı olarak köy civarında bir müddet inzivaya çekilerek hayatını sürdürmüştür.
Zamanla Boşat köyünde tekye kurup ilim irşadı ile islama hizmet etmeye başlamıştır.
Bube aşireti seyitlerinden gelen Şeyh Zeydin Hicri 751 de vefat etmiştir.
Hamza ve Emir Bekirbeg isminde iki çocuk babasıdır.
Bekirbeg Aile atası olan Şeyh zeydin'nin türbe ziyareti günümüze dek akıl ve ruh hastalığı ile ilgili ALLAH'tan şifa dilekleriyle insanlar tarafından ilgi görmektedir.
Kaçak düneminde içerisinde inziva hayatı yaşamış olan Helda Köyünde dık bahçesini evladına ve evladı evladına vakıf olarak bırakmıştır.
Ölümünün 500 yüz yıl sonrası Vakıf etmiş olduğu bahçesi hakkında mahkemelik bir ortam yaşamıştır.
Hicri:1276 Tarihli Mahakeme devlet arşiflerinde bulunan bilgilere dayanarak vakıf 'ı tekrar özgürlüğüne kavuşturup ve hakkında bilgileri yukarıdaki senede geçirip bir nushasını şahitler huzurunda Şeyh Zeydin'in soyundan gelenlere verilir. Senet Şeyh Zeydin soyu Şeyh Hasan kabilesinden Seyit Süleyman filiz'in himayesinde günümüze taşınmıştır.
Bir Seydin ayak izleri isimli kitap 2012 de söz konusu olan Şeyh Zeydin konulu bu resmi senette var olan bilgilere dayanarak yazılmıştır. Fadli Ekici, bin Yasin. bin Molla Muhamet, bin Ömer, bin İbrahim, bin Şeyh Hasan. elmüntesibine (kuşaklar devamıyla) Emir Bekirbeg, bin Şeyh Zeydin, bin Şeyh İsmail, bin pir Ali. Silsile mala bube Seyitlerine mensuptur.

Fadli Ekici